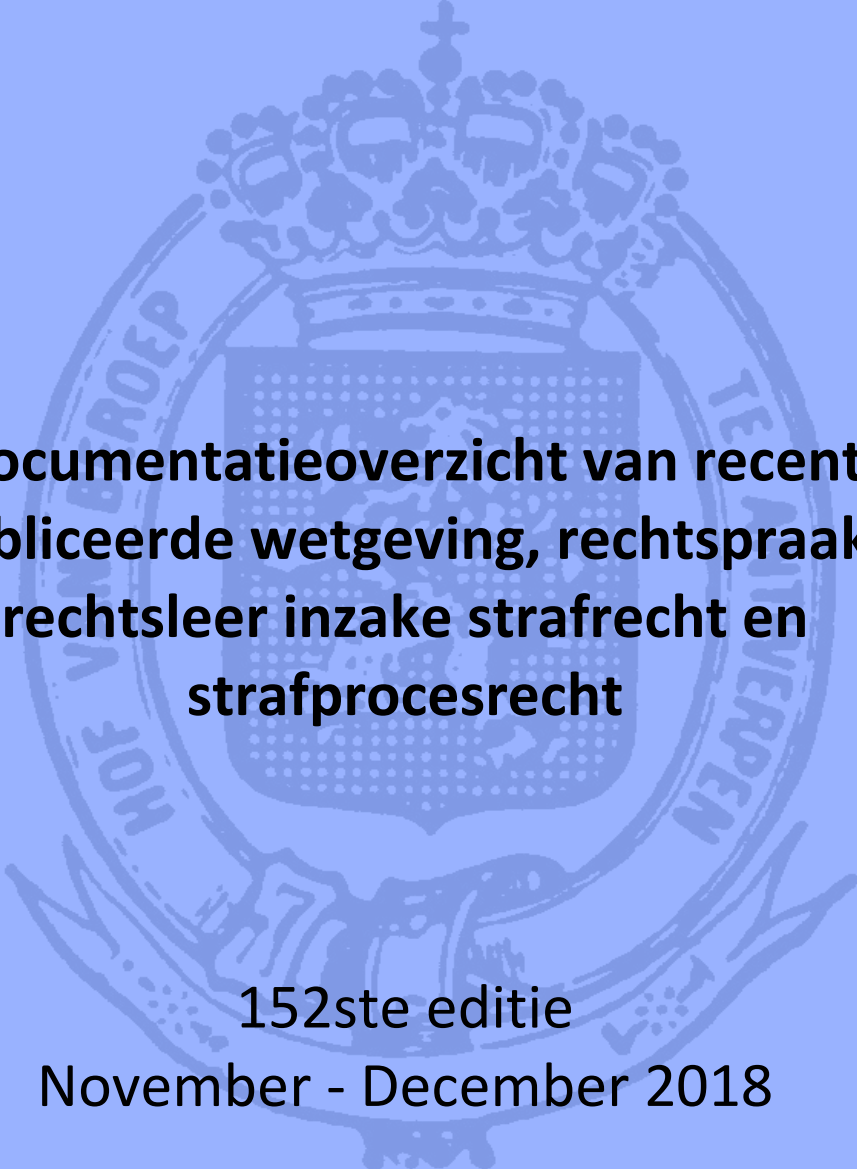


Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.



**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

163^{ste} editie
Februari - Maart 2021

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2020-2021 – Editie 163

Editie afgesloten op: 31 maart 2021

Publicatiedatum: 1 april 2021

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
1. WETGEVING	10
1.1. BELGISCHE REGELGEVING	10
Wet van 17 februari 2021 houdende diverse bepalingen inzake Justitie, <i>BS</i> 24 februari 2021.	10
Wet van 16 maart 2021 tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, <i>BS</i> 26 maart 2021.	10
1.2. EUROPESE REGELGEVING	10
1.3. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	10
2. RECHTSPRAAK	13
2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	13
2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS	13
EHRM 14 januari 2021 (Fariz Ahmadov t. Azerbeidjan), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Schriftelijke afstand van recht op advocaat.....	14
EHRM 9 februari 2021 (Hasselbaink t. Nederland), www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Motivering	14
2.3. HOF VAN JUSTITIE	15
Hof van Justitie 13 januari 2021, www.eur-lex.europa.eu	15
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Procedure van overlevering tussen de lidstaten – Artikel 6, lid 1, en artikel 8, lid 1, onder c) – Op grond van een nationaal besluit tot inbeschuldigingstelling uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel – Begrip ‘aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing’ – Ontbreken van een nationaal aanhoudingsbevel – Gevolgen – Effectieve rechterlijke bescherming – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.....	15
Hof van Justitie (Grote Kamer) 2 februari 2021, www.eur-lex.europa.eu	17
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Harmonisatie van de wetgevingen – Richtlijn 2003/6/EG – Artikel 14, lid 3 – Verordening (EU) nr. 596/2014 – Artikel 30, lid 1, onder b) – Marktmissbruik – Administratieve sancties van strafrechtelijke aard – Weigering om met de bevoegde autoriteiten mee te werken – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht om te zwijgen en om niet mee te werken aan de eigen veroordeling	17
Hof van Justitie (Grote Kamer) 2 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Verwerking van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie – Richtlijn 2002/58/EG – Aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Vertrouwelijkheid van communicatie – Beperkingen – Artikel 15, lid 1 – Artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Wettelijke regeling die voorziet in de algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens door aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Toegang van de nationale instanties tot gegevens die worden bewaard voor onderzoekdoeleinden – Bestrijding van criminaliteit in het algemeen – Toestemming van het openbaar ministerie – Gebruik van gegevens als bewijs in het kader van de strafrechtelijke procedure – Toelaatbaarheid.....	18

Hof van Justitie 10 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu	20
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 8, lid 1, onder c) – Europees aanhoudingsbevel dat met het oog op strafvervolgning is uitgevaardigd door het openbaar ministerie van een lidstaat op basis van een vrijheidsbenemende maatregel van diezelfde autoriteit – Geen rechterlijke toetsing vóór overlevering van de gezochte persoon – Gevolgen – Effectieve rechterlijke bescherming – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie .	
Hof van Justitie 17 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu	21
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politie en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Werkingsfeer – Artikel 8, lid 1, onder c) – Begrip ,voor tenuitvoerlegging vatbaar vonnis’ – Strafbare feit waarvoor een rechter van een derde staat een veroordeling heeft uitgesproken – Koninkrijk Noorwegen – Vonnis dat door de uitvaardigende staat is erkend en ten uitvoer gelegd krachtens een bilaterale overeenkomst – Artikel 4, punt 7, onder b) – Gronden tot facultatieve weigering van tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Extraterritoriale aard van het strafbare feit.....	
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	22
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS.....	22
Cass. 23 april 2019 (P.19.0043.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 1, 25.	22
Trefwoorden: Bewijs – Strafzaken – Verzwarende omstandigheden – In aanmerking te nemen gegevens – Handelingen na de geïncrimineerde periode.....	
Cass. 25 juni 2019 (P.19.0096.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: 1. Rechten van de mens – EVRM – Art. 7.1 – Legaliteitsbeginsel – Niet-retroactiviteit van de strafwet – Veiligheidsmaatregel – Verval van het recht te sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid – Draagwijdte – Gevolg.....	
2. Hoger beroep – Strafzaken – Gevolgen – Bevoegdheid van de rechter – Wegverkeerswet – Artikel 42 – Verval van het recht te sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid – Veiligheidsmaatregel – Inwerkingtreding – Legaliteitsbeginsel – Niet-retroactiviteit van de strafwet – Draagwijdte.....	
Cass. 24 september 2019 (P.19.0288.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: Redenen van vonnissen en arresten – Geen conclusie – Straf – Verbeurdverklaring – Onredelijke straf	
Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0479.N), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Wanbedrijf van onopzettelijke slagen of verwondingen – Gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg – Grondslag.....	
2. Wanbedrijf van onopzettelijke slagen of verwondingen – Wanbedrijf waarbij zowel verwondingen als schade aan goederen is veroorzaakt – Rechtsvordering tot herstel van de schade aan goederen – Grondslag.....	
Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0329.N), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelmaatregel – Hoger beroep van het openbaar ministerie – Omvang.....	
2. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersonen - Opzet - Geen aandacht voor de naleving van de regelgeving bij de bedrijfsuitbating - Gevolg	
Cass. 22 oktober 2019 (P.19.0223.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelmaatregel – Betaling van meerwaarde - Opleggen van herstelmaatregelen - Grondslag	
2. Strafzaken - Burgerlijke vordering - Vordering tot nietigverklaring van rechten die voortvloeien uit akten die moeten worden overgeschreven - Voorafgaande inschrijving op het hypotheekkantoor - Ambtshalve onderzoek door de rechter - Ambtshalve vaststelling dat werd onderzocht of de inschrijving was verricht - Verplichting	
Cass. 20 november 2019 (P.19.0479.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Redenen van de vonnissen en arresten – Verzoek tot uitstel – Weigering - Motivering	
2. Hoger beroep tegen de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering – Ontvankelijkheid – Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechters – Grievenformulier – Ambtshalve onderzoek door de appelrechters.....	

Cass. 22 januari 2020 (P.19.0967.F), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling - Omvang.....	
Cass. 1 april 2020 (P.20.0136.F), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Probaticuwet – Herroeping uitstel – Wegens een nieuw misdrijf – Verslag van de probatiecommissie.....	
Cass. 9 juni 2020 (P.20.0501.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 1, 30-31.	27
Trefwoorden: Taalwet – Verzoek tot verwijzing – Afwijzing – Objectieveerbare omstandigheden – Dreigende verjaring of overschrijding redelijke termijn.....	
Cass. 17 november 2020 (P.20.0929.N), <i>RW</i> 2020-2021, afl. 30, 30-31.....	27
Trefwoorden: Misdrijf – Collectief misdrijf – Beoordeling van de eventuele toepassing van art. 65, tweede lid, Sw. – Afschrift van de eerdere rechterlijke beslissing.....	
Cass. 5 januari 2021 (P.20.0736.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Stedenbouw – Herstelvordering – Redelijkheid.....	
Cass. 12 januari 2021 (P.20.0937.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Termijn – Beoordeling appelrechter.....	
Cass. 19 januari 2021 (P.20.1041.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Redelijke termijn – Langdurige beraadslaging.....	
Cass. 2 februari 2021 (P.20.1054.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek – Bijzondere opsporingsmethoden – Infiltratie – Undercoveragent – Geluidsopnames – Ontbreken – Beoordeling waarheidsgetrouwheid processen-verbaal.....	
2. Gerechtelijk onderzoek – Bijzondere opsporingsmethoden – Infiltratie – Undercoveragent – Provocatie – Beoordeling.....	
Cass. 2 februari 2021 (P.20.0862.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Verstek – Hoger beroep – Verzet – Verzet ongedaan – Gevolg voor hoger beroep.....	
Cass. 2 februari 2021 (P.20.1067.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Vereniging van misdadigers – Motivering rechter – Taakverdeling.....	
2. Rechten van de verdediging – Non-incriminatierecht – Verhoor – Zwijgrecht – Verhoorder stelt nog een of meerdere vragen.....	
Cass. 16 februari 2021 (P.20.1298.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: Sociale zaken – Openbaar Ministerie - Aanwezigheid - Strafrechter - Arbeidsauditeur.....	
Cass. 23 februari 2021 (P.20.1126.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: Straf – Samenloop – Verzoek van de beklaagde – Taak van de rechter.....	
Cass. 23 februari 2021 (P.19.1057.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: 1. Verjaring – Schorsing – Art. 24 VTSv.....	
2. Straffen – Verbeurdverklaring – Art. 43quater, § 4, Strafwetboek – Vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie.....	
Cass. 23 februari 2021 (P.20.1146.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Rechten van de mens – Art. 6.1 EVRM – Recht op informatie omtrent (bijzondere) rechtsmiddelen – Verzet.....	
Cass. 23 februari 2021 (P.20.1079.N), onuitgeg.	36
Trefwoorden: Verstek – Verzet – Afstand.....	
Cass. 23 februari 2021 (P.20.0983.N), onuitgeg.	36
Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Criteria – Ruimtelijke ordening – Rekening houden met de mogelijkheden om vrijwillig over te gaan tot herstel of regularisatie.....	
Cass. 26 februari 2021 (P.20.1117.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Onderzoek in strafzaken – Gerechtelijk onderzoek – Opgenomen communicaties – Weergave.....	
Cass. 2 maart 2021 (P.20.1057.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Hoger beroep – Evocatie – Devolutieve werking.....	

Cass. 2 maart 2021 (P.20.1174.N), www.juportal.be	38
Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Verzoek tot verhoor van getuige – Getuige is medebeklaagde.....	38
2. Motivering arrest – Vermelding wetsbepaling	38
Cass. 9 maart 2021 (P.20.1171.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Beslag – Verbeurdverklaring – Art. 4, §6 Drugswet – Derde – Huurauto.....	39
Cass. 9 maart 2021 (P.20.1166.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Misdrijf – Onmenselijke behandeling (Art. 417bis) – Opzet.....	40
Cass. 9 maart 2021 (P.20.1248.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Samenstelling van de zetel – Bepalen van conclusietermijnen.....	40
Cass. 9 maart 2021 (P.20.1144.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Verzachtende omstandigheden – Begrip – Redelijke termijn – Verschil.....	41
Cass. 16 maart 2021 (P.21.0189.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: 1. Motivering – Vermelding wetsartikelen – Verwijzing naar de in het beroepen vonnis vermelde wetsbepalingen.....	41
2. Vermelding van het Rijksregisternummer (Art. 780, eerste lid, 2° Ger.W.).....	41
Cass. 16 maart 2021 (P.20.1170.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Deskundigenonderzoek bevolen door de onderzoeksrechter - Recht op een eerlijk proces.....	42
Cass. 23 maart 2021 (P.20.1125.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Horen van getuigen op de rechtszitting - Door de rechter te hanteren overwegingen..	42
Cass. 23 maart 2021 (P.20.0169.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Strafzaken – Art. 6.3.c EVRM – Recht om persoonlijk aanwezig te zijn - Onmiddellijke aanhouding	44
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	44
Cass. 4 juni 2019 (P.19.0094.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Orde van Vlaamse Balies - Ordre des barreaux francophones et germanophone - Burgerlijke rechtsvordering - Belang om in rechte op te treden - Begrip - Doel.....	44
Cass. 25 juni 2019 (P.19.0383.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Uitlevering – Uitleveringswet 1874 – Artikel 2bis – Weigeringsgrond – Ernstige risico's op flagrante rechtsweigerig, foltering of onmenselijke en ontorende behandeling	45
Cass. 3 september 2019 (P.19.0205.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Rechterlijke beslissing – Toetsingscriteria voor vermeerdering of vermindering van de rechtsplegingsvergoeding.....	45
Cass. 24 december 2019 (P.19.1269.F), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Inzage van het dossier – Recht om inzage te krijgen van alle stukken van het strafdossier – Draagwijdte	46
2. Art. 6.3 EVRM – Middelen vereist voor de voorbereiding van de verdediging – Toegang tot het strafdossier	46
Cass. 8 januari 2020 (P.19.1188.F), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht op de titel van administratieve hechtenis - Verweermiddel dat de gezondheidstoestand van de vreemdeling aanvoert - Gezondheidstoestand niet verenigbaar met enige maatregel tot uitzetting of vasthouding - Verplichting om op dat verweermiddel te antwoorden	46
Cass. 8 januari 2020 (P.19.1302.F), www.juportal.be	46
Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering - Overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie - Recht op een eerlijk proces.....	47
2. Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Wettigheid - Ontstentenis van een minder dwingende maatregel - Vaststelling - Inaanmerkingneming van het vluchtgevaar.....	47

3. Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Wettigheid - Vluchtgevaar - Vaststelling - Niet-naleving van de eerder genomen verwijderingsmaatregelen.....	47
Cass. 9 februari 2021 (P.20.0151.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Verzoek tot opheffing of wijziging van een voorwaarde	47
Cass. 2 maart 2021 (P.21.0250.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Drugwet – Huiszoeking – Heterdaad – Verstrijken van enige tijd tussen kennisname van aanwijzingen en tijdstip van huiszoeking.....	48
Cass. 2 maart 2021 (P.20.1234.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: 1. Burgerlijke-partijstelling voor onderzoeksrechter – Schade aannemelijk – Belastingadministratie	48
2. Geschriften - Andere lectuur door de rechter - Miskenning bewijskracht?	48
Cass. 9 maart 2021 (P.21.0127.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Internering – Voorwaarden – Motivering – Vaststelling bestaan van een antisociale persoonlijkheidsstoornis.....	49
Cass. 9 maart 2021 (P.20.1012.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Raadkamer – Hoger beroep door het OM.....	49
Cass. 16 maart 2021 (P.20.1120.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partijstelling – Voorwaarden	50
Cass. 16 maart 2021 (P.21.0318.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Art. 5 EVRM	50
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	51
Cass. 29 januari 2020 (P.19.1003.F), www.juportal.be	51
Trefwoorden: 1. Jeugdbescherming - Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Toepassingsgebied – Draagwijdte.....	51
2. Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Bevoegdheidsconflict - Procedures met hetzelfde voorwerp - Begrip	51
3. Jeugdbescherming - Beschermingsmaatregelen - Burgerlijke maatregelen - Voorrang.....	51
4. Strafzaken – Bewijs - Jeugdbescherming - Beginsel van de beoordelingsvrijheid van de rechter.....	51
5. Strafzaken – Bewijs - Privé-communicaties - Opname door een deelnemer zonder medeweten van de andere deelnemer - Gebruik in rechte - Recht op bescherming van het privéleven.....	51
Cass. 8 juni 2020 (C.19.0155.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Art. 4 VTSv. – Schorsing - Beslag – Vordering tot teruggave	52
Cass. 14 september 2020 (C.19.0161.F), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Administratieve gemeentelijke sanctie – GAS-boete – Geen opschorting – Uitstel van tenuitvoerlegging – Eigen systeem	53
Cass. 22 september 2020 (P.20.0392.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Hof van assisen – Samenstelling van de jury en van het hof – Preliminaire zitting.....	53
2. Hof van assisen – Preliminaire zitting – Lijst van getuigen – Gevolg.....	53
3. Hof van assisen – Vermoeden van onschuld – Ter sprake brengen van een ander misdrijf waarvoor nog geen veroordeling bestaat die in kracht van gewijsde is getreden.....	53
Cass. 5 maart 2021 (C.20.0447.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Strafrecht – Burgerlijke rechtsvordering - Le criminel tient le civil en état - Beperkt tot mogelijkheid van tegenstrijdigheid of onverenigbaarheid	54
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	54
Grondwettelijk Hof 4 maart 2021, www.const-court.be	54
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Afwijkend regime voor misdrijven inzake douane en accijnzen - Aanhoudingsbevel - Voorwaarden voor het uitvaardigen - Controle van de rechtmatigheid - Handhaven van de hechtenis.....	55
Grondwettelijk Hof 11 maart 2021, www.const-court.be	57

Trefwoorden: Strafrecht - Belemmering van de mededinging - Opdracht die is gesloten bij onderhandelingsprocedure / Overheidsopdracht die is gesloten volgens een open of beperkte procedure.....	57
Grondwettelijk Hof 25 maart 2021, www.const-court.be	57
Trefwoorden: Strafrecht - Wapens - Gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 « tot wijziging van richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens » -.....	57
1. Ontstentenis van overgangsbepalingen voor personen die bepaalde vuurwapens rechtmatig verwierven en registreerden tussen 13 juni 2017 en 3 juni 2019	57
2. Ontstentenis van een overgangsregeling voor vuurwapens die enkel blanke patronen kunnen afvuren	57
3. Adviesraad voor wapens - Verplichte raadpleging	57
2.6. RAAD VAN STATE	58
2.7. HOVEN VAN BEROEP	58
A. CORRECTIONELE KAMERS	58
Gent 18 februari 2020, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 23, 908-911.....	58
Trefwoorden: Informaticacriminaliteit – Algemeen – Cam-kaart – Module waarbij onrechtmatig de geëncrypteerde signalen van betaaltelevisie worden ontsleuteld – Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de verkoper van de kaart.....	58
Antwerpen 24 februari 2020, <i>Elementaire Rechtspraak – Wekelijks</i> , 2021, afl. 43, 3.	59
Trefwoorden: Advocaat - Expressievrijheid - Beperking	59
Antwerpen 4 maart 2020, <i>Limburgs Rechtsleven 2021</i> , afl. 1, 32.	59
Trefwoorden: Strafrecht – Inbreuken op de drugswetgeving – Mededaderschap – Diefstal van water en elektriciteit – Geen actieve handelingen bij manipulaties.....	59
Antwerpen 8 september 2020, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 31, 1231-1233.....	59
Trefwoorden: 1. Onrechtmatige daad – Aansprakelijkheid – Hoofdelijkheid – Wegens eenzelfde misdrijf veroordeelde personen – Onmogelijkheid tot vrijstelling van de hoofdelijkheid – Hoofdelijkheid wegens gemeenschappelijke fout – 2. Strafvordering – Gerechtskosten – Hoofdelijkheid – Vrijstelling van de hoofdelijkheid.....	59
Gent 22 september 2020, <i>RW 2020-2021</i> , afl. 23, 905-908.	60
Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim – Priester – Biechtgeheim – Draagwijdte – Zaken die de priester confidentieel bij het uitoefenen van zijn bediening heeft vernomen	60
2. Schuldig verzuim – Persoon die op het punt staat zich van het leven te beroven – Plicht om hulp te verlenen – Ernstig gevaar waardoor het verzuim om hulp te verlenen gerechtvaardigd is – Priester die zich op het biechtgeheim beroept.....	60
Brussel 12 november 2020, <i>JLMB 2021</i> , afl. 11, 480-484.....	60
Trefwoorden: 1. Droits de l’homme - Procès équitable – Recours au droit pénal – Absence de volonté d’attenter aux libertés fondamentales – Régularité de la procédure.....	60
2. Droits de l’homme - Procès équitable – Présomption d’innocence – Charge de la preuve.....	60
3. Procédure pénale - Information judiciaire et instruction préparatoire – Enquête proactive – Notion	60
Antwerpen 25 november 2020, <i>Limburgs Rechtsleven 2021</i> , afl. 1, 53-54.	61
Trefwoorden: Strafvordering – Ontvankelijkheid verzet – Betekening van bij verstek gewezen vonnis – Recht toegang rechter	61
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	61
KI Gent 23 april 2020, <i>RABG 2021</i> , afl. 2, 105-107.	61
Trefwoorden: Opsporingsonderzoek – Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksgerechten – Regeling van de rechtspleging – Raadkamer – Buitenvervolginstelling – Hoger beroep door de burgerlijke partij – Tergend en roekeloos karakter – Beoordelingscriterium	61
KI Antwerpen 25 juni 2020, <i>NC 2021</i> , afl. 1, 59-62.	62
Trefwoorden: Medisch beroepsgeheim – Art. 458 Sw. – Opvragen inlichtingen ziekenhuis – Bewijs – Art. 32 VTSv.....	62
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	62
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	62

A. CORRECTIONELE KAMERS	62
Corr. Brussel 28 mei 2019, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 472-480.....	62
Trefwoorden: 1. Droits de l’homme - Procès équitable – Instruction réactive et non proactive – Association de malfaiteurs – Anarchie – Légalité des poursuites.....	63
2. Procédure pénale - Information judiciaire et instruction préparatoire – Écoutes téléphoniques – Qualifications des faits – Absence d’indices – Illégalité de la mesure – Écartement des débats.	63
3. Droits de l’homme - Procès équitable – Proportionnalité des devoirs d’instruction – Atteinte grave et irréparable au droit à un procès équitable – Irrecevabilité des poursuites.....	63
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 januari 2020, <i>RABG</i> 2021, afl. 2, 103-105.....	63
Trefwoorden: Voorafgaande Titel Sv. – Strafvordering – Uitoefening – Lasthebber ad hoc – Failliete vennootschap.....	63
Corr. Leuven 14 juli 2020, <i>NJW</i> 2021, afl. 437, 181.	63
Trefwoorden: Negationisme – Aanzettingsmisdrijf – Nazisymbolen – Hitlergroet.....	64
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Dendermonde) 19 oktober 2020, <i>NC</i> 2021, afl. 1, 69-76.....	64
Trefwoorden: Recht van verdediging – Recht op een eerlijk proces – Recht op bijstand – Zwijgrecht – Bijzonder kwetsbare positie verdachte – Bewijs	64
Corr. Luik (afd. Luik) 27 oktober 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 495-498.	65
Trefwoorden: 1. Corruption – Corruption publique – Crime ou délit commis à l’occasion de l’exercice de sa fonction – Acte qui relève du pouvoir de décision propre du fonctionnaire – Acte qui entre dans le cadre de l’activité du fonctionnaire.	65
2. Corruption – Corruption publique – Acte de la fonction et acte dans l’exercice de la fonction – Notions.....	65
3. Détournement – Objet détourné – Détention en vertu ou à raison de la fonction publique – Notion.	65
Corr. Luik (afd. Luik) 23 november 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 499-507.	66
Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Caractère intentionnel – Intention méchante – Portée.....	66
2. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Caractère instantané – Appréciation.	66
3. Infraction - Causes de justification et d’excuse – Exercice du droit de grève – Justification (non). ...	66
4. Infraction - Causes de justification et d’excuse – Tolérance policière – Justification (non).	66
Corr. Luik (afd. Hoei) 26 november 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 507-510.	66
Trefwoorden: 1. Presse - Délit de presse – Notion – Pensée élaborée – Ressentiment ou frustration non élaborés.	67
2. Cour d’assises – Diffamation commise dans un écrit diffusé sur internet – Compétence (non).	67
Corr. Luik (afd. Hoei) 10 december 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 6, 268-273.	67
Trefwoorden: Procédure pénale - Jurisdiction de jugement - Pouvoirs – Infraction - Peine –	67
Sanctions administratives – Sursis et suspension de la condamnation – Modulation de la peine.....	67
B. RAADKAMER.....	68
Raadkamer Brussel (fr.) 27 oktober 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 511.....	68
Trefwoorden: Droits de l’homme - Procès équitable – Absence d’interrogatoire – Absence d’instruction concernant un inculpé – Irrecevabilité des poursuites.	68
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	68
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	68
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	68
Hoge Raad 9 februari 2021, www.uitspraken.rechtspraak.nl	68
Trefwoorden: Onderzoek – Rechten van verdediging – Nemo tenetur-beginsel – Biometrisch ontgrendelen van smartphone	68
Rechtbank Amsterdam 10 februari 2021, www.uitspraken.rechtspraak.nl	69
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Polen uitvaardigend land – Nederland uitvoerend land – Weigering – Reëel gevaar op schending recht op eerlijk proces	69
3. RECHTSLEER	69

3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	69
3.2. BOEKEN.....	69
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	69
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	69
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	70
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	70
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	70
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	70
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	71
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	72
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	72
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	72
3.5. VARIA	72

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 17 februari 2021 houdende diverse bepalingen inzake Justitie, *BS* 24 februari 2021.

Toelichting: Niet minder dan 22 EU-landen zijn het eens geworden over de oprichting van een "Europees openbaar ministerie" voor de bestrijding van zware grensoverschrijdende criminaliteit ten nadele van de EU-begroting. Om de oprichting van dit nieuwe orgaan te voltooien, moeten verschillende wetswijzigingen worden doorgevoerd in het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering, en moet Richtlijn 2017/1731 betreffende de bestrijding van fraude (bekend als de "PIF-richtlijn") worden omgezet in Belgisch recht. Dit is het doel van de wet van 17 februari 2021 houdende diverse bepalingen betreffende justitie. (bron: Jura.be)

Wet van 16 maart 2021 tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, *BS* 26 maart 2021.

Toelichting: In mei 2019 besliste de wetgever om de strafuitvoeringsrechtbanken (SURB's) de bevoegdheid te verlenen voor de uitvoering van "korte" gevangenisstraffen met een uitvoerbaar gedeelte van maximaal drie jaar. Om de gerechtelijke instanties voldoende tijd te geven zich te organiseren, moest deze overgang uiterlijk op 1 oktober 2020 operationeel zijn. Om echter rekening te houden met de coronacrisis, werd deze einddatum verplaatst naar 1 april 2021. Vandaag geldt een nieuw uitstel tot 1 december 2021. (bron: Jura.be)

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, met het oog op het invoeren van een actieve kennisgevingsplicht met betrekking tot bepaalde specifieke methoden voor het verzamelen van gegevens, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1763/001.

Toelichting: Momenteel bestaat er in ons land geen kennisgevingsprocedure voor de toepassing van bepaalde verregaande inlichtingenmethoden. Dat is het gevolg van een herhaalde vernietiging door het Grondwettelijk Hof van wettelijke bepalingen die daarover werden aangenomen. Het Hof oordeelde immers dat de geldende bepalingen niet in voldoende waarborgen voor het respect van de grondrechten voorzagen.

Het doel van dit wetsvoorstel bestaat er in een nieuwe kennisgevingsprocedure in te voeren, waarin de vereiste waarborgen worden opgenomen.

Wetsvoorstel tot invoering van een verbod op conversiepraktijken, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1772/001.

Toelichting: Conversietherapie is een verzamelnaam voor methoden die als doel hebben de seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie van LGBTQI+-personen te veranderen. Er bestaat geen wetenschappelijke basis voor en er kunnen schadelijke en stigmatiserende gevolgen uit voortvloeien voor personen die er slachtoffer van worden. Dit wetsvoorstel strekt ertoe om conversiepraktijken bij minderjarigen en kwetsbare personen of meerderjarigen die daarvoor geen geldige toestemming hebben gegeven strafbaar te stellen. Verder wordt ook een verbod ingesteld op publiciteit voor de praktijken en op het aanzetten om dergelijke therapie te ondergaan.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, met het oog op de invoering van een registratie- en motiveringsplicht bij identiteitscontroles, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1777/001.

Toelichting: De politie dient te waken over de naleving en de bescherming van de individuele rechten en vrijheden van burgers en moet een bijdrage leveren tot de democratische ontwikkeling van de maatschappij.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe om het vertrouwen in het optreden van de politie bij de bevolking en de band tussen burger en politie te versterken door regels in te stellen voor identiteitscontroles die politieagenten ten aanzien van burgers uitvoeren.

Het voorstel heeft drie concrete doelstellingen:

- omdat etnisch of discriminerend profileren, een politieel optreden dat zich baseert op uiterlijke kenmerken, zonder redelijke rechtvaardiging het principe van gelijkheid schendt, moeten dergelijke praktijken verboden worden en op het terrein tegengegaan worden;
- wanneer de politie de identiteit van burgers controleert, moet zij de betrokken personen op een proactieve wijze uitleggen waarom tot die maatregel wordt overgegaan;
- om controle op identiteitscontroles door de politie mogelijk te maken en controles te objectiveren, wordt een registratieplicht van die controles ingevoerd.

Wetsvoorstel tot opheffing van de wet van 6 april 1847 tot bestraffing van de beledigingen aan den Koning, *Parl.St.* Kamer 2020-2021, 1824/001.

Toelichting: De bestraffing van majesteitsschennis is volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in strijd met de vrijheid van meningsuiting (art. 10 EVRM). De indieners stellen voor om, ter vrijwaring van de democratie, majesteitsschennis niet langer strafbaar te stellen.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde de verheerlijking van terrorisme in het openbaar en op het internet te bestraffen, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1847/001*.

Toelichting: Uit de onthoofding van een leraar in Frankrijk, de recente aanslagen in Nice en in Wenen, alsook uit het feit dat in ons land in november 2020 meerdere mensen werden aangehouden, blijkt dat de terroristische dreiging in ons land nog steeds zeer reëel is. We moeten onze politiediensten en ons gerechtelijk bestel dan ook blijven voorzien van efficiënte middelen om in de mate van het mogelijke proactief op te treden in de strijd tegen het terrorisme en het proces dat eraan voorafgaat, het radicalisme.

De jongste jaren rukt radicalisering op via diverse kanalen, onder meer via het internet; dit is onmiskenbaar een krachtig instrument ter verspreiding van extremistisch gedachtegoed, de voedingsbodem van terrorisme.

De vrijheid van meningsuiting is de hoeksteen van elke democratie. Die vrijheid, die vol werd geraakt bij de moordpartij op de redactie van Charlie Hebdo in 2015, en recent nog bij de moord op een Franse leraar die cartoons van de profeet Mohammed aan zijn leerlingen had getoond, moet vanzelfsprekend worden verdedigd.

Er mag echter geenszins van die vrijheid gebruik worden gemaakt met als enig doel diezelfde vrijheid aan te tasten.

Hate speech is nu al een strafbaar feit krachtens de wetten die racisme en negationisme beteugelen. Met dit wetsvoorstel wordt, naar het voorbeeld van Frankrijk, Denemarken, Spanje en Litouwen, voorzien in de strafrechtelijke bestraffing van hate speech die geen onderdeel is van het direct of indirect aanzetten tot het plegen van terroristische misdrijven (hetgeen reeds door het Strafwetboek reeds wordt bestraft), maar die dergelijke misdrijven goedkeurt, poogt te rechtvaardigen of schromelijk minimaliseert

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek wat betreft de omschrijving van voyeurisme, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1854/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel heeft als doel een oplossing te bieden voor een lacune in de wet, meer bepaald de situatie waarin iemand zonder toestemming de intieme delen (i.e. de geslachtsdelen, het achterwerk of de borsten) van een andere persoon, zelfs wanneer deze niet ontbloot zijn maar bedekt zijn door ondergoed, observeert of filmt onder zijn of haar kleding.

Voortaan zal ook het stiekem foto's of filmpjes maken onder de rokken van vrouwen, of het observeren van de intieme delen of het ondergoed onder de kleding van een andere persoon, in omstandigheden waarin de geslachtsdelen, het achterwerk, de borsten of het ondergoed normaal niet zichtbaar zijn, strafbaar zijn.

Wetsvoorstel houdende aanpassing van de snelrechtprocedure in strafzaken om de praktische toepasbaarheid ervan te vergroten, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1873/001*.

Toelichting: In een arrest van het Grondwettelijk Hof werden een aantal cruciale bepalingen van de wetgeving met betrekking tot de procedure van onmiddellijke verschijning in strafzaken, het zogenaamde snelrecht, vernietigd, waardoor de procedure zo goed als onbruikbaar werd.

Het omvangrijke fenomeen van straatcriminaliteit toont nochtans aan dat er nood is aan een goed werkend snelrecht.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de gedeeltelijk door het Grondwettelijk Hof vernietigde bepalingen te wijzigen om snelrecht praktisch toepasbaar te maken zonder dat de rechten van de verdediging worden geschonden. Ook wordt de minimumcelstraf op grond waarvan een persoon voor de procedure in aanmerking komt verlaagd van een jaar naar acht dagen.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek en het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de sociale mediadiensten ertoe te verplichten om de vrijheid van meningsuiting van hun gebruikers te eerbiedigen, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1888/001*.

Toelichting: Sociale medianetwerken gaan steeds vaker op grond van intern bepaalde regels over tot censuur ten overstaan van hun gebruikers. Wegens het belang van sociale media in onze tijd komt daardoor de vrijheid van meningsuiting, die essentieel is in een democratische samenleving, in het gedrang.

Dit wetsvoorstel beoogt sociale medianetwerken te verbieden om de inhoud van accounts te verwijderen of accounts te verwijderen of te blokkeren wanneer de erop geplaatste inhoud klaarblijkelijk de Belgische wetgeving niet schendt, behalve wanneer de netwerken zelf, met toepassing van artikel 25 van de Grondwet, zouden kunnen worden vervolgd als zij niet optreden.

Ook wordt voorzien in specifieke sancties in geval van weigering om gevolg te geven aan een rechterlijk bevel om berichten of accounts online te plaatsen of accounts te deblokken.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde verzwarende omstandigheden in te stellen wanneer brandstichting, vernieling of beschadiging betrekking heeft op roerende of onroerende goederen waarvan het gebruik voor de uitoefening van het openbaar gezag voorbehouden is, *Parl.St. Kamer 2020-2021, 1893/001*.

Toelichting: Het Strafwetboek voorziet in verzwarende omstandigheden in geval van agressie ten aanzien van de uitoefenaars van openbardienstverleningsopdrachten.

De indieners menen dat eveneens verzwarende omstandigheden moeten gelden wanneer goederen waarvan het gebruik voor de uitoefening van het openbaar gezag voorbehouden is ten prooi vallen aan brandstichting, beschadiging, het aanbrengen van graffiti of vernieling.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- KUTY, F., « Chronique de jurisprudence – Le droit à un procès pénal équitable au sens de la jurisprudence strasbourgeoise en 2020 », *JLMB* 2021, afl. 7, 284-318.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 14 januari 2021 (Fariz Ahmadov t. Azerbeidjan), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-207404>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Schriftelijke afstand van recht op advocaat

Samenvatting: Dat in strijd met het nationale recht geen advocaat aanwezig is geweest op het moment waarop door klager afstand van rechtsbijstand is gedaan, maakt niet dat deze afstandsverklaring in strijd is met het recht op een eerlijk proces. Gelet op de omstandigheden in deze zaak oordeelt het Hof dat klager ondubbelzinnig en vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht op rechtsbijstand.

Artikel 6 EVRM bevat daarnaast geen regels met betrekking tot de toelaatbaarheid van bewijs als zodanig. Bepalend is of het strafproces als geheel beschouwd, met inbegrip van de wijze waarop het bewijs is verkregen, eerlijk is verlopen. In de onderhavige zaak komt het EHRM tot de conclusie dat er geen gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat de procedure oneerlijk is verlopen. Hierbij neemt het Hof onder meer in overweging dat er geen aanwijzingen zijn dat klager zichzelf in afwezigheid van zijn raadsman heeft belast en ook niet is aangevoerd dat klager nadeel heeft ondervonden als gevolg van het ontbreken van de betrokkenheid van een raadsman bij de specifieke confrontatie. Klager heeft daarnaast actief deelgenomen aan alle fases van de strafprocedure. Bovendien was zijn veroordeling niet uitsluitend gebaseerd op de verklaring van A.S.. Ook de nationale rechters hebben geen nadeel geconstateerd als gevolg van het ontbreken van de betrokkenheid van een raadsman bij de confrontatie. Geen schending van artikel 6 §§ 1 en 3 (c) van het Verdrag.

Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, Februari 2021,
<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-02.pdf>

EHRM 9 februari 2021 (Hasselbaink t. Nederland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-207805>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Motivering

Samenvatting: Artikel 5, lid 3 EVRM. Hasselbaink is op 31 maart 2016 in verzekering gesteld voor gijzeling, wederrechtelijke vrijheidsberoving en afpersing waarna ook de voorlopige hechtenis is bevolen. Op 7 juli 2016 wordt de zaak door de rechtbank verwezen naar de rechter-commissaris voor het horen van getuigen. Een verzoek tot opheffing cq schorsing van de voorlopige hechtenis wordt (gemotiveerd) afgewezen. Op 13 juli 2016, ná het horen van de getuigen, wordt een nieuw opheffings/schorsingsverzoek ingediend waarbij wordt aangevoerd dat de ernstige bezwaren die tot voorlopige hechtenis hebben geleid gelet op de afgelegde verklaringen niet langer bestaan. De rechtbank wijst het verzoek op 4 augustus 2016 in algemene bewoordingen af onder verwijzing naar eerdere beslissingen. Op 5 augustus 2016 stelt klager hoger beroep in tegen deze beslissing aanvoerende dat de beslissing van de rechtbank onvoldoende gemotiveerd is, met name wat betreft het bestaan

van ernstige bezwaren. Het hof wijst het beroep op 1 september 2016 af. Op 15 september 2016 volgt een vrijspraak.

In Straatsburg wordt geklaagd dat de voorlopige hechtenis vanaf 13 juli onrechtmatig is, althans dat de beslissingen van 4 augustus en 1 september 2016 onvoldoende gemotiveerd zijn. Daarnaast wordt onder artikel 5 lid 4 EVRM geklaagd over het gebrek aan voortvarendheid waarmee rechtbank en hof de opheffings/schorsingsverzoeken hebben behandeld.

EHRM: na toepassing van het vaste toetsingskader inzake 5 lid 3 EVRM op deze zaak (dit geldt ook voor de hierna te noemen zaken Zohlandt en Maassen) overweegt het EHRM dat de bewoordingen van de beslissingen van rechtbank en hof alleen verwijzen naar de bezwaren, gronden en motivering daarvan zoals uiteengezet in de beslissing tot voorlopige hechtenis van 16 juni 2016, voordat aanvullend bewijs is verkregen en in deze beslissingen niet wordt ingegaan op de door de verdediging aangevoerde argumenten. Dit brengt mee dat de motivering om voortzetting van de voorlopige hechtenis te kunnen rechtvaardigen, hoewel 'relevant', niet als 'voldoende' kan worden beschouwd. Dat het 22 dagen (respectievelijk 26 dagen) duurde voordat de verzoeken inzake de voorlopige hechtenis in raadkamer werden behandeld, levert een schending op van artikel 5 lid 4 EVRM.

Deze zaak (en de beslissing in de zaken Zohlandt en Maassen) onderstrepen het belang van motivering van de bevelen tot voorlopige hechtenis vanaf het moment dat de rechter de vrijheidsbeneming toetst. Dit betekent onder meer dat het bevel moet verwijzen naar specifieke feiten en persoonlijke omstandigheden van de verdachte die de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, waarbij nieuwe feiten en omstandigheden moeten worden meegewogen. Het overnemen van de exacte bewoordingen van het ene bevel in het volgende of de verwijzing naar eerdere beslissingen is hiertoe onvoldoende. Deze concrete feiten en omstandigheden moeten verder blijken uit de bewoordingen van het bevel tot voorlopige hechtenis zelf en dus niet alleen uit het dossier of het proces-verbaal van de raadkamer/zitting.

In alle drie de zaken (deze zaak en de zaken tegen Zohlandt en Maassen) heeft het College voor de Rechten van de Mens als derde partij in de procedure voor het EVRM geïntervenieerd. Gewezen is op de summiere motivering van de voorlopige hechtenis in Nederland en de bijna "automatische" toepassing daarvan.

BRON: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, Maart 2021,

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-03.pdf>

Zie in dezelfde zin: EHRM 9 februari 2021 (Zohlandt t. Nederland) en EHRM 9 februari 2021 (Maassen t. Nederland)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 13 januari 2021, www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0414&qid=1615295972154&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Procedure van overlevering tussen de lidstaten – Artikel 6, lid 1, en artikel 8, lid 1, onder c) –

Op grond van een nationaal besluit tot inbeschuldigingstelling uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel – Begrip ‚aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing’ – Ontbreken van een nationaal aanhoudingsbevel – Gevolgen – Effectieve rechterlijke bescherming – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is een nationale wettelijke regeling volgens welke het Europees aanhoudingsbevel en het nationale besluit op grond waarvan dit is uitgevaardigd, uitsluitend worden vastgesteld door de openbaar aanklager zonder dat de rechter daaraan kan meewerken of vooraf dan wel achteraf toezicht kan uitoefenen, in overeenstemming met artikel 6, lid 1, van kaderbesluit 2002/584?

2) Is een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd op grond van het besluit tot inbeschuldigingstelling van de gezochte persoon, zonder dat dit besluit betrekking heeft op de inhechtenisneming van deze persoon, in overeenstemming met artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584?

3) In geval van een ontkennend antwoord: indien de rechter niet mag meewerken aan de uitvaardiging en de toetsing van het Europees aanhoudingsbevel, dit bevel is uitgevaardigd op grond van een nationaal besluit dat niet voorziet in de inhechtenisneming van de gezochte persoon, en dat aanhoudingsbevel daadwerkelijk wordt uitgevoerd en de betrokken persoon wordt overgeleverd, moet aan die persoon dan een recht op een doeltreffende voorziening in rechte worden toegekend in het kader van dezelfde strafrechtelijke procedure als die waarin het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd? Impliceert het recht op een doeltreffende voorziening in rechte dat de gezochte persoon in dezelfde positie moet worden geplaatst als die waarin hij zou hebben verkeerd indien de schending niet had plaatsgevonden?”

Het Hof (Derde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 6, lid 1, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat de hoedanigheid van „uitvaardigende rechterlijke autoriteit” in de zin van deze bepaling niet vereist dat er een rechterlijke toetsing plaatsvindt van de beslissing om het Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen en van het nationale besluit waarop dit aanhoudingsbevel berust.

2) Artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moet aldus worden uitgelegd dat een Europees aanhoudingsbevel als ongeldig moet worden beschouwd wanneer het niet berust op een „[nationaal] aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing” in de zin van deze bepaling. Dit begrip ziet op nationale maatregelen die een rechterlijke autoriteit vaststelt om een strafrechtelijk vervolgd persoon op te sporen en aan te houden teneinde hem voor een rechter te brengen zodat de strafprocedurele handelingen kunnen worden

uitgevoerd. Het staat aan de verwijzende rechter om te verifiëren of een nationaal besluit tot inbeschuldigingstelling, zoals het besluit waarop het in het hoofdgeding aan de orde zijnde Europees aanhoudingsbevel berust, dergelijke rechtsgevolgen heeft.

3) Wanneer de wetgeving van de uitvaardigende lidstaat niet voorziet in een beroep in rechte voor de controle op de omstandigheden waarin een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd door een autoriteit die weliswaar aan de rechtsbedeling van die lidstaat deelneemt maar zelf geen rechterlijke instantie is, moet kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, gelezen tegen de achtergrond van het door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gewaarborgde recht op effectieve rechterlijke bescherming, aldus worden uitgelegd dat de nationale rechter bij wie beroep wordt ingesteld om de rechtmatigheid te betwisten van de voortzetting van de voorlopige hechtenis van een persoon die is overgeleverd krachtens een Europees aanhoudingsbevel dat werd uitgevaardigd op basis van een nationale handeling die niet als een „[nationaal] aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing” in de zin van artikel 8, lid 1, onder c), van dit kaderbesluit kan worden aangemerkt, en waarbij wordt aangevoerd dat dit Europees aanhoudingsbevel ongeldig is uit het oogpunt van het Unierecht, zich bevoegd kan verklaren om een dergelijke geldigheidstoetsing te verrichten.

Kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, gelezen tegen de achtergrond van het door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten gewaarborgde recht op effectieve rechterlijke bescherming, moet aldus worden uitgelegd dat wanneer de nationale rechter vaststelt dat het betrokken Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd in strijd met artikel 8, lid 1, onder c), van dit kaderbesluit omdat het niet berust op een „[nationaal] aanhoudingsbevel of een andere voor tenuitvoerlegging vatbare gelijkwaardige rechterlijke beslissing” in de zin van deze bepaling, dit niet tot gevolg moet hebben dat de persoon die in voorlopige hechtenis is geplaatst na door de uitvoerende lidstaat te zijn overgeleverd aan de uitvaardigende lidstaat, in vrijheid wordt gesteld. Het staat derhalve aan de verwijzende rechter om overeenkomstig zijn nationale recht te beslissen wat de gevolgen kunnen zijn van het ontbreken van een dergelijke nationale handeling als rechtsgrond voor het betrokken Europees aanhoudingsbevel, voor de beslissing om de verdachte al dan niet in voorlopige hechtenis te houden.

-> EU-recht vereist niet dat overgeleverde persoon wordt vrijgelaten na ongeldigverklaring EAB.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 2 februari 2021, www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0481&qid=1617107676687&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Harmonisatie van de wetgevingen – Richtlijn 2003/6/EG – Artikel 14, lid 3 – Verordening (EU) nr. 596/2014 – Artikel 30, lid 1, onder b) – Marktmissbruik – Administratieve sancties van strafrechtelijke aard – Weigering om met de bevoegde autoriteiten mee te werken – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de

grondrechten van de Europese Unie – Recht om te zwijgen en om niet mee te werken aan de eigen veroordeling

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten artikel 14, lid 3, van richtlijn 2003/6, voor zover het *ratione temporis* nog steeds van toepassing is, en artikel 30, lid 1, onder b), van verordening nr. 596/2014 aldus worden uitgelegd dat een lidstaat op grond van deze bepalingen mag besluiten om geen sanctie op te leggen aan degene die weigert om vragen van de bevoegde autoriteit te beantwoorden waaruit zou kunnen blijken dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit dat met administratieve sancties van ‚punitieve’ aard wordt bestraft?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, zijn artikel 14, lid 3, van richtlijn 2003/6, voor zover het *ratione temporis* nog steeds van toepassing is, en artikel 30, lid 1, onder b), van verordening nr. 596/2014 dan verenigbaar met de artikelen 47 en 48 van het [Handvest], ook in het licht van de rechtspraak van het [EHRM] betreffende artikel 6 EVRM en van de grondwettelijke tradities die de lidstaten gemeen hebben, voor zover volgens eerstgenoemde bepalingen ook een sanctie moet worden opgelegd aan degene die weigert om vragen van de bevoegde autoriteit te beantwoorden waaruit zou kunnen blijken dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit dat met administratieve sancties van ‚punitieve’ aard wordt bestraft?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 14, lid 3, van richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie (marktmisbruik) en artikel 30, lid 1, onder b), van verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van richtlijn 2003/6 en richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie, gelezen in het licht van de artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moeten aldus worden uitgelegd dat de lidstaten op grond van deze bepalingen mogen besluiten om geen sanctie op te leggen aan een natuurlijke persoon die in het kader van een onderzoek dat door de bevoegde autoriteit krachtens deze richtlijn of deze verordening tegen hem is ingesteld, weigert om deze autoriteit antwoorden te verstrekken waaruit zou kunnen blijken dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een inbreuk die met administratieve sancties van strafrechtelijke aard wordt bestraft, of dat hij strafrechtelijk aansprakelijk is.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 2 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62018CJ0746&qid=1614942813795&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Verwerking van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie – Richtlijn 2002/58/EG – Aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Vertrouwelijkheid van communicatie – Beperkingen – Artikel 15, lid 1 – Artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de

Europese Unie – Wettelijke regeling die voorziet in de algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens door aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Toegang van de nationale instanties tot gegevens die worden bewaard voor onderzoeksdoeleinden – Bestrijding van criminaliteit in het algemeen – Toestemming van het openbaar ministerie – Gebruik van gegevens als bewijs in het kader van de strafrechtelijke procedure – Toelaatbaarheid

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Dient artikel 15, lid 1, van richtlijn [2002/58], in het licht van de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het [Handvest], aldus te worden uitgelegd dat de toegang van overheidsinstanties, in het kader van een strafprocedure, tot gegevens die het mogelijk maken om de plaats van verzending en ontvangst van een telefonische communicatie vanaf de vaste of mobiele telefoon van een verdachte te traceren en te identificeren, alsmede om de datum, het tijdstip, de duur en de aard van die communicatie, de gebruikte communicatieapparatuur en de locatie van de gebruikte mobiele-communicatieapparatuur vast te stellen, een dusdanig ernstige inmenging vormt in de grondrechten, zoals gewaarborgd door de voornoemde artikelen van het Handvest, dat, bij het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten, deze toegang moet worden beperkt tot gevallen waarin zware criminaliteit wordt bestreden, ongeacht de periode waarop de bewaarde gegevens waartoe de nationale instanties toegang hebben betrekking hebben?

2) Dient artikel 15, lid 1, van richtlijn [2002/58], uitgaande van het in het arrest [van 2 oktober 2018, Ministerio Fiscal (C-207/16, EU:C:2018:788)], punten 55 tot en met 57, geformuleerde evenredigheidsbeginsel, aldus te worden uitgelegd dat, als de hoeveelheid van de in de eerste vraag bedoelde gegevens waartoe de overheidsinstanties toegang hebben, (zowel naar de aard van de gegevens als gezien de betrokken periode) niet groot is, de inmenging in de grondrechten die deze toegang met zich brengt in het algemeen gerechtvaardigd kan zijn door de doelstelling van het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten en dat, naarmate de hoeveelheid van de gegevens waartoe de overheidsinstanties toegang hebben groter is, de strafbare feiten die met deze inmenging moeten worden bestreden ernstiger moeten zijn?

3) Betekent het in punt 2 van het dictum van [het arrest Tele2] gestelde vereiste dat de toegang van de bevoegde overheidsinstanties tot gegevens wordt onderworpen aan een voorafgaande toetsing door een rechterlijke instantie of een onafhankelijke bestuurlijke autoriteit, dat artikel 15, lid 1, van richtlijn [2002/58] aldus dient te worden uitgelegd dat het openbaar ministerie, dat de onderzoeksprocedure leidt - waarbij het krachtens de wet verplicht is tot onafhankelijk handelen, uitsluitend gebonden is aan de wet en in het kader van die procedure zowel de voor de verdachte belastende als ontlastende omstandigheden onderzoekt - maar dat in de latere gerechtelijke procedure optreedt als openbaar aanklager, kan worden beschouwd als een onafhankelijke bestuurlijke autoriteit?”

Het Hof (Grote Kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie), zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling die de mogelijkheid biedt om overheidsinstanties met het oog op het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten toegang te verlenen tot een reeks verkeers- of locatiegegevens die informatie kunnen verschaffen over de communicaties van een gebruiker van een elektronische-communicatiemiddel of over de locatie van de door hem gebruikte eindapparatuur en waaruit precieze conclusies kunnen worden getrokken over zijn persoonlijke levenssfeer - welke toegang niet beperkt is tot procedures ter bestrijding van zware criminaliteit en ter voorkoming van ernstige bedreigingen van de openbare veiligheid -, en dit ongeacht de duur van de periode waarvoor om toegang tot dergelijke gegevens wordt verzocht en ongeacht de hoeveelheid en de aard van de gegevens die voor die periode beschikbaar zijn.

2) Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling die het openbaar ministerie, dat tot taak heeft de strafprocedure in te leiden en, in voorkomend geval, in een latere procedure op te treden als openbaar aanklager, de bevoegdheid toekent om een overheidsinstantie ten behoeve van een strafrechtelijk onderzoek toegang te verlenen tot verkeers- en locatiegegevens.

Hof van Justitie 10 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0648&qid=1617107676687&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 8, lid 1, onder c) – Europees aanhoudingsbevel dat met het oog op strafvervolging is uitgevaardigd door het openbaar ministerie van een lidstaat op basis van een vrijheidsbenemende maatregel van diezelfde autoriteit – Geen rechterlijke toetsing vóór overlevering van de gezochte persoon – Gevolgen – Effectieve rechterlijke bescherming – Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„Wanneer om overlevering wordt verzocht met het oog op strafvervolging van een persoon die wordt gezocht, en zowel de beslissing tot uitvaardiging van een nationaal aanhoudingsbevel als die tot uitvaardiging van een daarop gebaseerd Europees aanhoudingsbevel wordt genomen door een openbaar aanklager zonder enige bemoeienis van een rechter voorafgaand aan de overlevering, geniet de persoon die wordt gezocht dan

de bescherming op twee niveaus als bedoeld door het Hof in zijn arrest van 1 juni 2016, Bob-Dogi (C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385) indien:

- a) het nationaal aanhoudingsbevel enkel tot gevolg heeft dat de betrokkene gedurende maximaal 72 uur kan worden vastgehouden met het oog op zijn voorgeleiding [aan] een rechter; en
- b) het bij overlevering enkel aan de rechter staat om, in het licht van alle omstandigheden van de zaak, invrijheidstelling of voortzetting van de hechtenis te gelasten?"

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, gelezen in het licht van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de rechtspraak van het Hof, moet aldus worden uitgelegd dat niet is voldaan aan de vereisten die inherent zijn aan de effectieve rechterlijke bescherming die een persoon tegen wie met het oog op strafvervolging een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, moet genieten, wanneer zowel het Europees aanhoudingsbevel als de rechterlijke beslissing waarop dat bevel is gebaseerd, wordt uitgevaardigd door een openbaar aanklager – die kan worden aangemerkt als „uitvaardigende rechterlijke autoriteit” in de zin van artikel 6, lid 1, van dat kaderbesluit – maar niet vatbaar is voor rechterlijke toetsing in de uitvaardigende lidstaat vóór de gezochte persoon door de uitvoerende lidstaat wordt overgeleverd.

Hof van Justitie 17 maart 2021, www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0488&qid=1617107676687&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politie en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Werkingssfeer – Artikel 8, lid 1, onder c) – Begrip ‚voor tenuitvoerlegging vatbaar vonnis’ – Strafbare feit waarvoor een rechter van een derde staat een veroordeling heeft uitgesproken – Koninkrijk Noorwegen – Vonnis dat door de uitvaardigende staat is erkend en ten uitvoer gelegd krachtens een bilaterale overeenkomst – Artikel 4, punt 7, onder b) – Gronden tot facultatieve weigering van tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Extraterritoriale aard van het strafbare feit

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is kaderbesluit 2002/584 van toepassing in een situatie waarin de gezochte persoon is veroordeeld en bestraft in een derde staat, maar het vonnis van de derde staat krachtens een bilateraal verdrag tussen die derde staat en de uitvaardigende staat is erkend in de uitvaardigende staat en overeenkomstig het recht van de uitvaardigende staat ten uitvoer is gelegd?

2) Zo ja, hoe moet dan, in de situatie waarin de uitvoerende lidstaat de in artikel 4, punt 1 en punt 7, onder b), van kaderbesluit 2002/584 genoemde facultatieve gronden voor

weigering van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel in zijn nationale wetgeving heeft opgenomen, de uitvoerende rechterlijke autoriteit een strafbaar feit beoordelen dat zou zijn gepleegd in de derde staat, terwijl uit de omstandigheden van dat strafbare feit blijkt dat voorbereidingshandelingen hebben plaatsgevonden in de uitvaardigende staat?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 1, lid 1, en artikel 8, lid 1, onder c), van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moeten aldus worden uitgelegd dat een Europees aanhoudingsbevel kan worden uitgevaardigd op grond van een rechterlijke beslissing van de uitvaardigende lidstaat waarbij de tenuitvoerlegging, in die lidstaat, van een door een rechter van een derde staat opgelegde straf wordt gelast, wanneer het betrokken vonnis op grond van een bilaterale overeenkomst tussen die staten is erkend bij een beslissing van een rechter van de uitvaardigende lidstaat. De uitvaardiging van het Europees aanhoudingsbevel is evenwel onderworpen aan de voorwaarde dat, ten eerste, de gezochte persoon is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van ten minste vier maanden en, ten tweede, bij de procedure die heeft geleid tot de vaststelling, in de derde staat, van het nadien in de uitvaardigende lidstaat erkende vonnis, de grondrechten en in het bijzonder de uit de artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie voortvloeiende verplichtingen in acht zijn genomen.

2) Artikel 4, punt 7, onder b), van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moet aldus worden uitgelegd dat, wanneer het gaat om een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd op basis van een rechterlijke beslissing van de uitvaardigende lidstaat op grond waarvan in die lidstaat een door een rechter van een derde staat opgelegde straf ten uitvoer kan worden gelegd, in een geval waarin het betrokken strafbare feit op het grondgebied van deze derde staat is gepleegd, bij de beantwoording van de vraag of dit strafbare feit „buiten het grondgebied van de uitvaardigende lidstaat” is gepleegd, rekening moet worden gehouden met de strafrechtelijke bevoegdheid van die derde staat, in casu het Koninkrijk Noorwegen, op grond waarvan dat strafbare feit kon worden vervolgd, en niet met die van de uitvaardigende lidstaat.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Cass. 23 april 2019 (P.19.0043.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 1, 25.

Hyperlink:

Trefwoorden: Bewijs – Strafzaken – Verzwarende omstandigheden – In aanmerking te nemen gegevens – Handelingen na de geïncrimineerde periode

Samenvatting: De rechter kan bij het bewezen verklaren van een verzwarende omstandigheid wel degelijk feitelijke gegevens in aanmerking nemen die zich situeren nadat de misdrijven werden gepleegd.

Cass. 25 juni 2019 (P.19.0096.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190625.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Rechten van de mens – EVRM – Art. 7.1 – Legaliteitsbeginsel – Niet-retroactiviteit van de strafwet – Veiligheidsmaatregel – Verval van het recht te sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid – Draagwijdte – Gevolg

2. Hoger beroep – Strafzaken – Gevolgen – Bevoegdheid van de rechter – Wegverkeerswet – Artikel 42 – Verval van het recht te sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid – Veiligheidsmaatregel – Inwerkingtreding – Legaliteitsbeginsel – Niet-retroactiviteit van de strafwet – Draagwijdte

Samenvatting: 1. Het beginsel van de niet-terugwerkende kracht van de strafwetten, vastgelegd in het artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek heeft enkel betrekking op eigenlijke straffen en is niet van toepassing op veiligheidsmaatregelen, zoals het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig, wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid, die de bescherming van het algemeen belang beogen (1). (1) Cass. 27 april 2016, AR P.15.1468.F, AC 2016, nr. 286; Cass. 1 februari 2005, AR P.04.1676.N, AC 2005, nr. 64.

2. Wanneer de wet een veiligheidsmaatregel bepaalt, is deze wet op bestaande rechtstoestanden van toepassing vanaf de inwerkingtreding ervan, ook indien deze inwerkingtreding slechts intreedt in hoger beroep en het feit dat daardoor de toestand van de beklaagde op diens enkel hoger beroep wordt verzaamd, is een gevolg dat de wetgever heeft gewild voor de bescherming van het maatschappelijk belang; deze toepassing bevat geen miskennis van het recht van verdediging omdat de beklaagde die hoger beroep instelt, voor het appelgerecht zijn rechten ten volle kan uitoefenen (1). (1) Onder vigeur van artikel 42 Wegverkeerswet, zoals van toepassing vóór de wetwijziging van 6 maart 2018, was de rechtspraak van het Hof dat het uitspreken in hoger beroep van een rijverbod wegens lichamelijke ongeschiktheid, een verzwarende van de toestand van de beklaagde inhield - Cass. 11 mei 2010, AR P.10.0079.N, AC 2010, nr. 328. In het arrest van 27 april 2016, AR P. 15.1468.F, AC 2016, nr. 286 oordeelt het Hof dat de wetsbepaling die een veiligheidsmaatregel invoert of regelt van toepassing wordt zodra die bepaling in werking treedt.

Cass. 24 september 2019 (P.19.0288.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190924.1_NL.pdf

Trefwoorden: Redenen van vonnissen en arresten – Geen conclusie – Straf – Verbeurdverklaring – Onredelijke straf

Samenvatting: Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie dient de rechter niet vast te stellen dat een facultatieve of verplichte bijzondere verbeurdverklaring geen onredelijke straf inhoudt.

Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0479.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191001.2_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Wanbedrijf van onopzettelijke slagen of verwondingen – Gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg – Grondslag

2. Wanbedrijf van onopzettelijke slagen of verwondingen – Wanbedrijf waarbij zowel verwondingen als schade aan goederen is veroorzaakt – Rechtsvordering tot herstel van de schade aan goederen – Grondslag

Samenvatting: 1. De omstandigheid dat een beklagde wordt vrijgesproken voor een telastlegging, inbreuk op het Wegverkeersreglement, die het constitutief element van het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg kan uitmaken van het misdrijf bedoeld in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek, belet niet dat de rechter voor dat misdrijf een andere onvoorzichtigheid of een ander gebrek aan voorzorg in aanmerking neemt, zonder dat vereist is dat deze fout het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke telastlegging (1). (1) Zie Cass. 16 oktober 2012, AR P.12.0487.N, AC 2012, nr. 534; Cass. 7 oktober 1997, AR P.96.0628, AC 1997, nr. 391; Cass. 12 mei 1958, AC 1958, nr. 727.

2. Het wanbedrijf omschreven in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek bestaat in een gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, dat tegelijkertijd de oorzaak kan zijn van slagen of verwondingen en van schade aan goederen; in dat geval is de burgerlijke rechtsvordering tot herstel van de schade aan de goederen een rechtsvordering die op het wanbedrijf is gegrond (1). (1) Cass. 22 november 2000, AR P.00.1173.F, AC 2000, nr. 636.

Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0329.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191015.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelmaatregel – Hoger beroep van het openbaar ministerie – Omvang

2. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersonen - Opzet - Geen aandacht voor de naleving van de regelgeving bij de bedrijfsuitbating - Gevolg

Samenvatting: 1. De herstelmaatregel is een maatregel van burgerlijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt zodat het openbaar ministerie dan ook bevoegd is om inzake de

beslissing over de herstellvordering rechtsmiddelen aan te wenden en dit ongeacht of de herstellvorderende overheid zich als procespartij heeft gemanifesteerd (1). (1) Zie Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0321.N, AC 2015, nr. 452.

Indien het openbaar ministerie hoger beroep instelt tegen een vrijsprekende beslissing op strafgebied dan houdt dat in beginsel ook in dat de afwijzende beslissing over herstellvordering welke is gesteund op de telastleggingen waarvoor vrijspraak is verleend, behoort tot de saisine van de appelrechter (1). (1) Zie Cass. 5 mei 2009, AR P.08.1853.N, AC 2008, nr. 293.

2. De rechter kan uit het gegeven dat een rechtspersoon geen aandacht heeft voor de naleving van de regelgeving bij de bedrijfsuitbating, wel degelijk afleiden dat hij wetens en willens en dus opzettelijk heeft gehandeld; bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie dient de rechter die beslissing niet nader met redenen te omkleden.

Cass. 22 oktober 2019 (P.19.0223.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191022.1_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelmaatregel – Betaling van meerwaarde - Opleggen van herstelmaatregelen - Grondslag

2. Strafzaken - Burgerlijke vordering - Vordering tot nietigverklaring van rechten die voortvloeien uit akten die moeten worden overgeschreven - Voorafgaande inschrijving op het hypotheekkantoor - Ambtshalve onderzoek door de rechter - Ambtshalve vaststelling dat werd onderzocht of de inschrijving was verricht - Verplichting

Samenvatting: 1. De strafrechter kan enkel herstelmaatregelen opleggen in de gevallen waarvoor artikel 6.2.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat de handelingen en omissies opsomt die stedenbouwkundige misdrijven worden genoemd, in strafsancities heeft voorzien.

2. Artikel 3 Hypotheekwet dat bepaalt dat geen eis strekkende tot vernietiging of tot herroeping van rechten voortvloeiende uit akten, aan overschrijving onderworpen, door de rechter wordt ontvangen, dan na te zijn ingeschreven op de kant der overschrijving van de titel van verkrijging, waarvan de vernietiging of de herroeping gevorderd wordt, en, in voorkomend geval, op de kant der overschrijving van de laatste overgeschreven titel, verplicht de rechter om ambtshalve na te gaan of de burgerlijke rechtsvordering aan de hierin opgelegde vereisten voldoet, maar verplicht de rechter niet, behoudens daartoe strekkende conclusie, om ambtshalve in zijn beslissing vast te stellen dat hij tot dit onderzoek is overgegaan (1). (1) Cass. 13 november 1981, AC 1981-1982, nr. 175.

Cass. 20 november 2019 (P.19.0479.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191120.2F.4_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Redenen van de vonnissen en arresten – Verzoek tot uitstel – Weigering - Motivering

2. Hoger beroep tegen de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering – Ontvankelijkheid – Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechters – Grievensformulier – Ambtshalve onderzoek door de appelrechters

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 8, § 1, Probatiewet moet de beslissing waarbij het uitstel wordt geweigerd, met redenen zijn omkleed overeenkomstig de bepalingen van artikel 195 Wetboek van Strafvordering; uit het opleggen van een effectieve straf en de daarvoor opgegeven redenen kunnen eveneens de redenen voor de weigering van het uitstel blijken (1). (1) Cass. 12 december 2006, AR P.06.1191.N, AC 2006, nr. 642.

2. Het grievenformulier is een processtuk dat deel uitmaakt van het strafdossier dat aan het tegensprekelijk debat is onderworpen en het appelgerecht moet dat formulier ambtshalve onderzoeken om de limieten van de aanhangigmaking van de zaak te bepalen en, in voorkomend geval, over de ontvankelijkheid van het hoger beroep uitspraak te doen; de omstandigheid dat de gedaagde in hoger beroep de niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep niet heeft aangevoerd, is in dit opzicht niet relevant.

Cass. 22 januari 2020 (P.19.0967.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.2_NL.pdf

Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling - Omvang

Samenvatting: Artikel 136, § 2, ZIV-wet verbiedt samenloop wanneer de bij de voormelde wet bepaalde prestaties en die welke krachtens een andere wetgeving of volgens het gemeen recht verschuldigd zijn, dezelfde schade vergoeden (1); krachtens het vierde lid van voormeld artikel treedt de verzekeringsinstelling rechtens in de plaats van de rechthebbende tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de geldsommen die krachtens de andere wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden geheel of gedeeltelijk vergoeden (2). (1) Cass. 21 januari 2009, AR P.07.1816.F, AC 2009, nr. 52. (2) Cass. 20 oktober 2016, AR C.16.0014.F, AC 2016, nr. 591; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 156.

Cass. 1 april 2020 (P.20.0136.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200401.2F.3_FR.pdf

Trefwoorden: Probatielwet – Herroeping uitstel – Wegens een nieuw misdrijf – Verslag van de probatielcommissie

Samenvatting: Ook bij een herroeping van een probatie-uitstel wegens een nieuw misdrijf moet een verslag van de probatielcommissie dat strekt tot herroeping, worden gevoegd aan het dossier.

Met noot: HOET, P., “Verslag van probatielcommissie dat strekt tot herroeping steeds vereist op ogenblik van dagvaarding tot herroeping van probatie-uitstel”, *T. Strafr.* 2021, afl. 1, 26-29.

Cass. 9 juni 2020 (P.20.0501.N), *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 30-31.

Hyperlink:

Trefwoorden: Taalwet – Verzoek tot verwijzing – Afwijzing – Objectieerbare omstandigheden – Dreigende verjaring of overschrijding redelijke termijn

Samenvatting: Uit artikel 23 Taalwet Gerechtszaken volgt voor een beklagde in beginsel het recht om in de in die bepaling bedoelde gevallen de verwijzing te horen bevelen naar een gerecht waar de taal van de rechtspleging die is welke de beklagde kent of waarin hij zich gemakkelijker uitdrukt. De rechter mag het verzoek om taalwijziging evenwel afwijzen indien er objectieerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt. De rechter oordeelt onaantastbaar in feite over de aanwezigheid van dergelijke omstandigheden. Het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen, zonder dat hij dat moet bewijzen of geloofwaardig maken. Hoewel een dreigende verjaring van de strafvordering en een dreigende overschrijding van de redelijke termijn omstandigheden kunnen zijn die overeenkomstig artikel 23, vierde lid Taalwet Gerechtszaken de afwijzing van een verzoek om taalwijziging verantwoorden, levert de enkele vaststelling dat de behandeling van de zaak door de taalwijziging ten grond zal worden vertraagd, geen objectieerbare omstandigheid op eigen aan de zaak.

Cass. 17 november 2020 (P.20.0929.N), *RW* 2020-2021, afl. 30, 30-31.

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201117.2N.11_NL.pdf

Trefwoorden: Misdrijf – Collectief misdrijf – Beoordeling van de eventuele toepassing van art. 65, tweede lid, Sw. – Afschrift van de eerdere rechterlijke beslissing

Samenvatting: Uit art. 6 EVRM en art. 149 Grondwet volgt voor de rechter niet de verplichting de behandeling van de zaak uit te stellen om een beklagde toe te laten met het oog op de toepassing van art. 65, tweede lid Sw. een eensluidend verklaard afschrift van een

rechterlijke beslissing bij te brengen, voor zover de rechter reeds op grond van de gegevens waarover hij beschikt en waarover de beklaagde tegenspraak kan voeren, kan oordelen of er grond is om art. 65, tweede lid Sw. al dan niet toe te passen.

Cass. 5 januari 2021 (P.20.0736.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210105.2N.2_NL.pdf

Trefwoorden: Stedenbouw – Herstelvordering – Redelijkheid

Samenvatting: Artikel 6.3.1, § 1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt:

"Naast de straf beveelt de rechtbank, ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid, een meerwaarde te betalen en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken. Dat gebeurt, met inachtneming van de volgende rangorde:

1° als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;

2° als dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;

3° in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

Voor de diverse onderdelen van eenzelfde misdrijf kunnen verschillende herstelmaatregelen gecombineerd worden, bevolen volgens de rangorde, vermeld in het eerste lid. Het bevolen herstel dekt steeds de volledige illegaliteit ter plaatse, ook al werd die mee veroorzaakt door stedenbouwkundige misdrijven of inbreuken die niet bij de rechter aanhangig zijn."

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt.

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen.

Cass. 12 januari 2021 (P.20.0937.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Termijn – Beoordeling appelrechter

Samenvatting: Uit artikel 203, §1 Sv. volgt dat, behoudens in hier niet toepasselijke gevallen, hoger beroep wordt ingesteld door een verklaring van hoger beroep door de betrokkene of zijn advocaat op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen.

Deze vorm is op straffe van niet-ontvankelijkheid voorgeschreven en levert het bewijs op van het hoger beroep.

Indien een partij voorhoudt dat, hoewel uit griffiegegevens van het rechtscollege dat de beslissing heeft gewezen niet blijkt dat een verklaring van hoger beroep werd afgelegd, zij wel degelijk een dergelijke verklaring heeft afgelegd, staat het aan die partij die bewering te bewijzen. De appelrechter oordeelt daar onaantastbaar over. Uit het enkele feit dat een partij aantoont dat binnen de beroepstermijn opdracht aan een advocaat is gegeven om hoger beroep in te stellen en dat de burgerlijke partij daarvan is ingelicht, volgt niet dat de appelrechter moet aannemen dat er door die raadsman tijdig en regelmatig hoger beroep is ingesteld. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden aangenomen.

Cass. 19 januari 2021 (P.20.1041.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Redelijke termijn – Langdurige beraadslaging

Samenvatting: Een beklaagde die van oordeel is dat de redelijke termijn is overschreden als gevolg van een langdurig beraad, kan dit verweer aan de vonnisrechter voorleggen door te verzoeken om een heropening van het debat. De beklaagde kan bij die gelegenheid verweer voeren over de concrete gevolgen die hij ondervindt als gevolg van de overschrijding van de redelijke termijn.

De vonnisrechter die de overschrijding van de redelijke termijn vaststelt, moet weliswaar steeds aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak nagaan welke impact die overschrijding heeft op het recht van verdediging van de beklaagde of, indien dat recht is gevrijwaard, op de strafmaat overeenkomstig artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

Bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie moet die rechter echter niet uitdrukkelijk melding maken van alle concrete omstandigheden waarop zijn vermelde beslissing steunt. Evenmin moet hij ambtshalve het debat heropenen om de beklaagde toe te laten daarover verweer te voeren. Dat de overschrijding van de redelijke termijn te wijten is aan langdurig beraad, doet daaraan geen afbreuk.

Cass. 2 februari 2021 (P.20.1054.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210202.2N.4_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek – Bijzondere opsporingsmethoden – Infiltratie – Undercoveragent – Geluidsopnames – Ontbreken – Beoordeling waarheidsgetrouwheid processen-verbaal

2. Gerechtelijk onderzoek – Bijzondere opsporingsmethoden – Infiltratie – Undercoveragent – Provocatie – Beoordeling

Samenvatting: 1. Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel vereist dat een geluidsopname wordt gemaakt van alle contacten die een undercoveragent in het kader van een door artikel 47octies Wetboek van Strafvordering bedoelde infiltratie onderhoudt. Een dergelijke vereiste, die de uitvoering van deze bijzondere opsporingsmethode in de praktijk onmogelijk zou maken, kan evenmin worden afgeleid uit de verplichting voor de rechter om een provocatieverweer dat op een enigszins aannemelijke wijze wordt aangevoerd, te onderzoeken en te beantwoorden.

Artikel 47novies, § 2, tweede tot en met vierde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt:

“De officier van gerechtelijke politie, bedoeld in artikel 47octies, § 3, 6°, stelt proces-verbaal op van de verschillende fasen van de uitvoering van de infiltratie, doch vermeldt hierin geen elementen die de afscherming van de gebruikte technische hulpmiddelen en de politionele onderzoekstechnieken of de vrijwaring van de veiligheid en de afscherming van de identiteit van de informant, de politieambtenaren, belast met de uitvoering van de infiltratie, en de in artikel 47octies, § 1, tweede lid, bedoelde burger, in het gedrang kunnen brengen. Deze elementen worden enkel opgenomen in het schriftelijk verslag bedoeld in § 1, eerste lid.

In een proces-verbaal wordt verwezen naar de machtiging tot infiltratie en worden de vermeldingen bedoeld in artikel 47octies, § 3, 1°, 2°, 3°, en 5°, opgenomen. De procureur des Konings bevestigt bij schriftelijke beslissing het bestaan van de door hem verleende machtiging tot infiltratie.

De opgestelde processen-verbaal en de in het derde lid bedoelde beslissing worden uiterlijk na het beëindigen van de infiltratie bij het strafdossier gevoegd.”

Uit deze bepaling volgt dat moet worden aangenomen dat de bedoelde processen-verbaal een waarheidsgetrouwe weergave bevatten van de verschillende fasen van de infiltratie, onverminderd het wettelijk verbod om gegevens te vermelden als bedoeld door artikel 47novies, § 2, tweede lid, Wetboek van Strafvordering. De in artikel 47octies, § 3, 6°, Wetboek van Strafvordering bedoelde officier van gerechtelijke politie, dit is de officier die de leiding heeft over de uitvoering van de infiltratie, alsook het openbaar ministerie, worden immers geacht daarbij loyaal op te treden.

Het komt de partijen toe aannemelijk te maken dat de officier die de leiding heeft over de uitvoering van de infiltratie en het openbaar ministerie niet alle voor de partijen in het strafproces relevante informatie hebben opgenomen of laten opnemen in deze processen-verbaal en dat hierdoor het recht van verdediging is miskend.

De rechter oordeelt daarover onaantastbaar. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

2. Artikel 30, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat er sprake is van provocatie wanneer door de tussenkomst van een politieambtenaar of van een derde handelend op het uitdrukkelijk verzoek van deze ambtenaar, in hoofde van de dader

het voornemen om een misdrijf te plegen rechtstreeks is ontstaan, versterkt of bevestigd terwijl hij dit wilde beëindigen.

Wanneer het opzet om het misdrijf te plegen is ontstaan buiten enig optreden van de politieambtenaar of van een derde handelend op het uitdrukkelijk verzoek van deze ambtenaar, deze zich heeft beperkt tot het scheppen van de gelegenheid om vrij een strafbaar feit te plegen in zodanige omstandigheden dat hij de uitvoering ervan kan vaststellen en aan de dader ruimte gelaten wordt om vrij met zijn misdadig voornemen te breken, is er geen sprake van provocatie in de zin van artikel 30 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

De rechter oordeelt onaantastbaar of het optreden van de politieambtenaar of de derde handelend op verzoek van deze ambtenaar aan de oorsprong ligt van het misdadige voornemen van de dader of deze heeft aangemoedigd, dan wel slechts de gelegenheid was om vrij een strafbaar feit te plegen in omstandigheden waarin de dader steeds vrij met dit voornemen kon breken. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Cass. 2 februari 2021 (P.20.0862.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210202.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Verstek – Hoger beroep – Verzet – Verzet ongedaan – Gevolg voor hoger beroep

Samenvatting: Artikel 187, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ten gevolge van het verzet de veroordeling bij verstek voor niet bestaande wordt gehouden, behoudens in de gevallen bedoeld in paragrafen 5 tot 7. Paragraaf 6 heeft betrekking op het geval waarin het verzet als ongedaan wordt beschouwd.

Wanneer het verzet bij toepassing van artikel 187, § 6, Wetboek van Strafvordering als ongedaan wordt beschouwd, blijft de veroordelende beslissing bij verstek bestaan. Het na het verzet aangetekende hoger beroep tegen die beslissing behoudt dan ook zijn voorwerp, ook al werd dit hoger beroep ingesteld vóór er uitspraak werd gedaan over het verzet.

Hieruit volgt dat het gerecht in hoger beroep, dat kennisneemt van een regelmatig ingesteld hoger beroep tegen het verstekvonnis waartegen verzet werd aangetekend dat ongedaan werd verklaard, uitspraak moet doen over de zaak zelf binnen de grenzen van de grieven die in het bij artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalde verzoekschrift worden aangevoerd.

Door eisers hoger beroep tegen het verstekvonnis van 12 juni 2019 niet ontvankelijk te verklaren omdat de eiser tegen datzelfde vonnis een ontvankelijk verzet had aangetekend dat evenwel ongedaan werd verklaard, verantwoordt het arrest zijn beslissing niet naar recht.

Cass. 2 februari 2021 (P.20.1067.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210202.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Vereniging van misdadigers – Motivering rechter – Taakverdeling

2. Rechten van de verdediging – Non-incriminatie recht – Verhoor – Zwijgrecht – Verhoorder stelt nog een of meerdere vragen

Samenvatting: 1. Het bij artikel 322 Strafwetboek bepaalde misdrijf van een vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen bestaat door het enkele feit van het inrichten der bende. De artikelen 323 en 324 Strafwetboek maken vervolgens naar strafbaarheid een onderscheid tussen, aan de ene kant, de aanstokers tot die vereniging, de hoofden van die bende en degenen die daarin enig bevel hebben gevoerd en, aan de andere kant, de anderen. Een schuldigverklaring als persoon die deel uitmaakt van de bende, zonder aanstoker, hoofd of bevelvoerder te zijn, vereist niet noodzakelijk dat de rechter een exacte taakverdeling tussen de leden van de vereniging preciseert en dat hij aanduidt welke de precieze taak is van elk lid van de bende.

2. Het recht om als verdachte van een strafbaar feit niet te worden gedwongen een verklaring af te leggen, zoals dit voortvloeit artikel 6 EVRM en artikel 47bis, § 2, 2), Wetboek van Strafvordering, belet niet dat opsporingsambtenaren aan een verdachte vragen mogen stellen. Uit het enkele feit dat een opsporingsambtenaar aan een verdachte die zich reeds op het zwijgrecht heeft beroepen, alsnog een of meerdere vragen stelt, volgt geen miskenning van zijn rechten.

Cass. 16 februari 2021 (P.20.1298.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210216.2N.12_NL.pdf

Trefwoorden: Sociale zaken – Openbaar Ministerie - Aanwezigheid - Strafrechter - Arbeidsauditeur

Samenvatting: Overeenkomstig de artikelen 153, 176, 190, 210 en 211 Wetboek van Strafvordering moet het openbaar ministerie voor de strafgerechten aanwezig zijn op alle rechtszittingen waarop de zaak wordt behandeld, evenals bij de uitspraak van het vonnis of arrest.

Krachtens artikel 155, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek wordt de strafvordering wegens een overtreding van de wetten en de verordeningen over een van de aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten, voor de politierechtbanken en voor de rechtbanken van eerste aanleg uitgeoefend door de leden van het arbeidsauditoraat en voor de hoven van beroep door de leden van het arbeidsauditoraat-generaal.

Uit die bepalingen volgt dat wanneer de strafrechter kennis neemt van een van de voormelde overtredingen de aanwezigheid van de arbeidsauditeur zowel bij de behandeling van de zaak als bij de uitspraak is vereist.

Cass. 23 februari 2021 (P.20.1126.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210223.2N.13_NL.pdf

Trefwoorden: Straf – Samenloop – Verzoek van de beklaagde – Taak van de rechter

Samenvatting: De rechter is verplicht artikel 65, tweede lid, Strafwetboek toe te passen als hij vaststelt dat de voorwaarden daartoe zijn vervuld.

Indien een beklaagde met verwijzing naar een rechterlijke beslissing op aannemelijke wijze aanvoert dat er gelet op die beslissing reden is om artikel 65, tweede lid, Strafwetboek toe te passen, kan de rechter die aanvoering niet verwerpen op de enkele grond dat geen eensluitend verklaard afschrift van die beslissing met de vermelding dat ze definitief is, voorligt. De rechter dient in een dergelijk geval het openbaar ministerie te verzoeken die stukken bij te brengen of de beklaagde de gelegenheid te geven dit alsnog te doen.

Daaruit volgt dat indien een beklaagde om de toepassing verzoekt van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek op grond van een veroordeling voor bepaalde feiten en de veroordeling voor die feiten vaststaat, de rechter dat verzoek niet mag afwijzen om de enkele reden dat de rechterlijke beslissing waarnaar de beklaagde verwijst niet de beslissing is die hem heeft veroordeeld. De rechter dient in voorkomend geval het openbaar ministerie te verzoeken de stukken betreffende de veroordelende beslissing te laten voegen dan wel de beklaagde alsnog de gelegenheid te geven dit te doen.

Cass. 23 februari 2021 (P.19.1057.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210202.2N.14_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Verjaring – Schorsing – Art. 24 VTSv.

2. Straffen – Verbeurdverklaring – Art. 43quater, § 4, Strafwetboek – Vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie

Samenvatting: 1. Artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals ingevoegd door artikel 48 van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek, bepaalt: “Gedurende de behandeling van een door de verdachte, de burgerlijke partij of de burgerrechtelijk aansprakelijke partij voor het vonnisgerecht opgeworpen exceptie van onbevoegdheid, onontvankelijkheid of nietigheid is de strafvordering geschorst. Indien het vonnisgerecht de exceptie gegrond verklaart of indien de beslissing over de exceptie bij de zaak zelf wordt gevoegd, is de verjaring niet geschorst.” Uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling volgt dat de wetgever wilde vermijden dat deze partijen om dilatoire redenen misbruik zouden maken van de in dat artikel opgesomde procedurele middelen.

Uit deze bepaling volgt dat er in twee gevallen geen schorsing van de verjaring van de strafvordering is, namelijk wanneer de rechter de exceptie gegrond verklaart en indien de rechter de beslissing over de exceptie bij de zaak zelf voegt.

Noch uit de tekst van de bepaling noch uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat er nog gevallen zijn waarin het opwerpen van een dergelijke exceptie door een bedoelde partij niet zou leiden tot een schorsing van de verjaring.

Met de woorden “gedurende de behandeling” in artikel 24, tweede lid, eerste zin, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wordt bedoeld de periode tussen het tijdstip waarop volgens de procedurestukken een partij een dergelijke procedurele exceptie opwerpt en het tijdstip waarop het vonnisgerecht er uitspraak over doet. Tijdens die periode is de verjaring van de strafvordering in beginsel geschorst.

Indien het vonnisgerecht, naast de in artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bedoelde procedurele excepties opgeworpen door de erin vermelde partijen, zelf procedurele middelen opwerpt zoals de onontvankelijkheid van het hoger beroep van een partij of de nietigheid wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken van een conclusie van een beklagde waarin een procedurele exceptie wordt opgeworpen, en het vonnisgerecht die zelf opgeworpen middelen eerst moet onderzoeken en beoordelen alvorens de door de vermelde partijen aangevoerde procedurele excepties nuttig te kunnen onderzoeken en beoordelen, dan belet dit niet dat de verjaring van de strafvordering is geschorst bij toepassing van artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

Er is volgens artikel 24, tweede lid, tweede zin, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering geen schorsing van de verjaring indien de beslissing over de daarin bedoelde exceptie bij de zaak zelf wordt gevoegd. De beslissing over deze excepties wordt bij de zaak zelf gevoegd en de verjaring van de strafvordering is niet geschorst indien het vonnisgerecht deze excepties beoordeelt met dezelfde beslissing als deze waarbij uitspraak wordt gedaan over de schuld van de beklagden.

De omstandigheid dat de beslissing waarin de in artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bedoelde procedurele excepties worden verworpen, tevens uitspraak doet over andere middelen dan procedurele excepties van onbevoegdheid, onontvankelijkheid of nietigheid, zoals de aanneming van verzachtende omstandigheden met betrekking tot een telastlegging, de vaststelling van de verjaring van de strafvordering met betrekking tot een bepaalde telastlegging of het bepalen van de incriminatieperiode van een telastlegging, maar geen uitspraak doet over de schuld van de beklagde, belet aldus niet dat de verjaring van de strafvordering is geschorst bij toepassing van artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

De omstandigheid dat een zaak in zijn geheel wordt behandeld op een rechtszitting houdt niet in dat het vonnisgerecht de in artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bedoelde procedurele excepties bij de zaak zelf heeft gevoegd.

Het vonnisgerecht oordeelt onaantastbaar in het belang van een goede rechtsbedeling of het de beslissing over de door artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bedoelde excepties bij de zaak zelf voegt dan wel dat zij dat niet doet en er dus uitspraak over doet op een vroeger tijdstip dan de beslissing over de schuld. Zij moet die beslissing niet bijzonder met redenen omkleden.

Dat die beslissing, waaraan altijd een exceptie als bedoeld door artikel 24, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, opgeworpen door een in die bepaling bedoelde partij, ten grondslag ligt, een impact kan hebben op de verjaring van de

strafvordering, zoals overigens elke handeling van een met vervolging en berechting belaste overheid die krachtens de wet een daad van stuiting of schorsing van de verjaring van de strafvordering oplevert, maakt die beslissing niet willekeurig en houdt evenmin een schending in van de artikelen 6 en 13 EVRM.

2. Artikel 43quater, § 4, Strafwetboek bepaalt dat het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie moet worden verbeurdverklaard, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw.

Uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling volgt dat de wetgever er een bijzondere toepassing inzag van artikel 42, 1°, Strafwetboek, dat de verplichte verbeurdverklaring voorschrijft van de misdrijfinstrumenten. De wetgever wilde met artikel 43quater, § 4, Strafwetboek dit begrip verbijzonderen tot alle activa, waarvan het duidelijk is dat zij bestemd zijn om te dienen voor de activiteiten van een criminele organisatie. Aldus heeft deze verbeurdverklaring betrekking op elk goed dat ter beschikking staat van de criminele organisatie voor de uitoefening van haar activiteiten en is deze verbeurdverklaring niet beperkt tot vermogensvoordelen uit een misdrijf.

Cass. 23 februari 2021 (P.20.1146.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210223.2N.7_NL.pdf

Trefwoorden: Rechten van de mens – Art. 6.1 EVRM – Recht op informatie omtrent (bijzondere) rechtsmiddelen – Verzet

Samenvatting: Artikel 6.1 EVRM vereist dat een bij verstek veroordeelde wordt geïnformeerd over het recht om tegen die beslissing verzet aan te tekenen en over de termijn om dat te doen. Die kennisgeving kan gebeuren op het ogenblik van de betekening van de verstekbeslissing of op elk ander tijdstip dat de veroordeelde toelaat het rechtsmiddel aan te wenden.

Indien niet vaststaat dat de bij verstek veroordeelde werd geïnformeerd over zijn recht om verzet aan te tekenen en over de termijn om dit te doen, kan de rechter het verzet niet onontvankelijk verklaren wegens laattijdigheid. Het is daarbij zonder belang dat de oorzaak van de laattijdigheid geen verband houdt met het niet-informereren van de bij verstek veroordeelde.

Het arrest oordeelt, eensdeels, dat de omstandigheid dat in de brief van 8 februari 2019 sprake is van ingesloten gerechtelijke stukken en niet expliciet wordt vermeld dat het vonnis werd gevoegd en welke rechtsmiddelen mogelijk zijn, geen afbreuk doet aan de vaststelling dat het verzet van de eiser laattijdig is, en, anderdeels, dat de eiser erkent ter rechtszitting dat de laattijdigheid van het door hem aangetekende verzet te wijten is aan zijn eigen nonchalance, namelijk doordat hij geen acht heeft geslagen op de brief die hem in persoon werd uitgereikt en deze vervolgens verloren is gegaan. Het verklaart op die gronden het verzet van de eiser laattijdig zonder de vaststelling dat de eiser werd geïnformeerd over zijn recht tegen de verstekbeslissing verzet aan te tekenen en over de termijn om dat te doen. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verstek – Verzet – Afstand

Samenvatting: Uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat een partij die in haar afwezigheid werd veroordeeld, de mogelijkheid moet hebben om de zaak opnieuw en ditmaal in haar aanwezigheid te laten beoordelen, tenzij vaststaat dat zij heeft verzaakt aan het recht om te verschijnen en zich te verdedigen of zij de intentie had zich te onttrekken aan het gerecht.

Artikel 187, § 6, 10, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het verzet als ongedaan wordt beschouwd indien de eiser in verzet, wanneer hij persoonlijk of in de persoon van een advocaat verschijnt en vaststaat dat hij kennis heeft gehad van de dagvaarding, geen gewag maakt van overmacht of van een wettige reden van verschoning ter rechtvaardiging van zijn verstek bij de bestreden beslissing, waarbij het erkennen van de aangevoerde overmacht of reden overgelaten wordt aan het soevereine oordeel van de rechter.

Uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling blijkt dat de wetgever de misbruiken van de verzetsprocedure heeft willen tegengaan door een beperking van de mogelijkheid om tegen een verstekbeslissing verzet aan te tekenen, zonder daarbij afbreuk te doen aan het recht van de partijen om te worden gehoord als onderdeel van het recht op een eerlijk proces, en aan de vereisten die ter zake worden gesteld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Uit diezelfde wetsgeschiedenis en de voormelde door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gegeven uitlegging van artikel 6 EVRM volgt dat het door artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering gehanteerde begrip "wettige reden van verschoning" die gevallen omvat die geen overmacht uitmaken en waarin de verzetdoende partij kennis had van de dagvaarding, maar een reden aanvoert waaruit blijkt dat de afwezigheid niet was ingegeven door de wens afstand te doen van het recht om te verschijnen en zich te verdedigen, noch om zich te onttrekken aan het gerecht. Die afstand of die wil zich te onttrekken kan niet alleen worden afgeleid uit een expliciete beslissing van de verzetdoende partij, maar ook uit het feit dat die partij zonder redelijke verantwoording niet is komen opdagen op de rechtszitting waarop zij behoorlijk was opgeroepen en zij voldoende de gevolgen kan inschatten van de beslissing om afwezig te blijven.

Uit het enkele feit dat een partij hoger beroep heeft aangetekend tegen een in eerste aanleg op tegenspraak gewezen beslissing en vervolgens in hoger beroep verstek laat, volgt niet dat het appelgerecht moet aannemen dat die partij niet de intentie had afstand te doen van haar recht op verzet of zich te onttrekken aan het gerecht.

De rechter oordeelt onaantastbaar of een versteklatende partij zich kan beroepen op een wettige reden van verschoning en of zij de intentie had afstand te doen van haar recht om te verschijnen en om zich te verdedigen of zich te onttrekken aan het optreden van het gerecht. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Hyperlink:

Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Criteria – Ruimtelijke ordening – Rekening houden met de mogelijkheden om vrijwillig over te gaan tot herstel of regularisatie

Samenvatting: De rechter oordeelt in elke zaak afzonderlijk en aan de hand van de bijzondere omstandigheden ervan of er binnen een redelijke termijn is beslist over een tegen een beklagde ingestelde strafvervolging. Bij die beoordeling kan de rechter onder meer rekening houden met de complexiteit van de zaak, het gedrag van de partijen en de bevoegde overheden, alsook het belang van de zaak voor die partijen.

Wanneer de strafvervolging betrekking heeft op de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening, het milieu- of omgevingsrecht en de huisvesting, waar de herstellvordering een onderdeel is van de straffvordering in de ruime zin, kan de strafrechter bij de beoordeling van de redelijkheid van de termijn van de strafvervolging rekening houden met de mogelijkheden die aan de beklagde werden toegekend om vrijwillig over te gaan tot herstel of regularisatie van de wederrechtelijke toestand. Behoudens wanneer de beklagde ondubbelzinnig te kennen heeft gegeven niet vrijwillig tot herstel of regularisatie te zullen overgaan, houdt dit geen miskennis in van het recht van de beklagde om niet mee te werken aan zijn vervolging, noch van zijn recht om niet vrijwillig over te gaan tot herstel of regularisatie zolang hij niet definitief is veroordeeld.

Cass. 26 februari 2021 (P.20.1117.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210223.2N.5_NL.pdf

Trefwoorden: Onderzoek in strafzaken – Gerechtelijk onderzoek – Opgenomen communicaties – Weergave

Samenvatting: Artikel 90sexies, § 1, 2°, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de aangewezen officieren van gerechtelijke politie aan de onderzoeksrechter de overschrijving of weergave van de voor het onderzoek van belang geachte gedeelten van de opgenomen communicaties of gegevens en de eventuele vertaling ervan ter beschikking stellen. De naleving van die vormvoorwaarde is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.

Uit artikel 90septies, § 6, Wetboek van Strafvordering volgt dat iedere procespartij de mogelijkheid heeft om het geheel van de opgenomen communicaties of gegevens zelf te raadplegen en de rechter kan verzoeken om bijkomende delen van de opgenomen communicatie of gegevens over te schrijven of weer te geven. Aldus kan iedere procespartij de juistheid en de betrouwbaarheid van de politionele samenvatting van een opgenomen communicatie controleren en nagaan of bepaalde delen bijkomend moeten worden overgeschreven of weergegeven. Op die wijze is het recht van verdediging afdoende gewaarborgd.

Cass. 2 maart 2021 (P.20.1057.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210223.2N.4_NL.pdf

Trefwoorden: Hoger beroep – Evocatie – Devolutieve werking

Samenvatting: De in artikel 215 Wetboek van Strafvordering aan de rechter in hoger beroep opgelegde verplichting om uitspraak te doen over de zaak zelf is een uitzondering op de devolutieve werking van het hoger beroep, in die zin dat de rechter in hoger beroep hierdoor verplicht is te oordelen over de grond van de zaak zonder dat het beroepen vonnis hierover een beslissing heeft gewezen. Die verplichting doet echter geen afbreuk aan de devolutieve werking van het hoger beroep in zoverre de rechter in hoger beroep een vonnis slechts kan tenietdoen en overgaan tot de beoordeling van de grond van de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering ten aanzien van de partijen door of tegen wie hoger beroep werd ingesteld.

De beperking van het hoger beroep tot de bij toepassing van artikel 204 Wetboek van Strafvordering door de partijen aangevoerde grieven en in voorkomend geval de door de rechter in hoger beroep bij toepassing van artikel 210, tweede lid, van datzelfde wetboek ambtshalve op te werpen grieven, begrenst de saisine van de rechter in hoger beroep en impliceert dat de beslissingsonderdelen van het beroepen vonnis waartegen geen grief werd opgeworpen, niet aan het oordeel van de rechter in hoger beroep zijn onderworpen. De beperking van de devolutieve werking van het hoger beroep door de aldus opgeworpen grieven is niet onverenigbaar met de verplichting tot evocatie bij toepassing van artikel 215 Wetboek van Strafvordering, die de rechter in hoger beroep immers verplicht om uitspraak te doen over de grond van de zaak zelf zonder dat hierover in het beroepen vonnis een beslissing werd gewezen, zodat hiertegen ook geen hoger beroep kon worden ingesteld.

Cass. 2 maart 2021 (P.20.1174.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.7_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Verzoek tot verhoor van getuige – Getuige is medebeklaagde

2. Motivering arrest – Vermelding wetsbepaling

Samenvatting: 1. De rechter dient geen getuigenverhoor te bevelen van een medebeklaagde die is verschenen op dezelfde rechtszitting als de beklaagde ten aanzien waarvan die medebeklaagde belastende verklaringen heeft afgelegd. De beklaagde kan immers aan de rechter vragen ter rechtszitting met de medebeklaagde te worden geconfronteerd en kan daar alle vragen voorstellen of opmerkingen maken om de belastende verklaringen te weerleggen of ze te doen aanpassen of verduidelijken. Daarvoor is geen formeel verzoek van de beklaagde vereist noch een formele beslissing van de rechter. De rechter kan rekening ermee houden dat de beklaagde op een vroegere rechtszitting in de gelegenheid is geweest om een dergelijke confrontatie te vragen of aan te gaan, maar dat niet heeft gedaan.

2. Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen. Indien op het ogenblik van de beslissing de wetsbepalingen zijn opgeheven die de feiten op het ogenblik van het plegen ervan strafbaar stelden, dient de rechter ook de wetsbepalingen te vermelden op grond waarvan de feiten tot op het ogenblik van de beslissing strafbaar zijn gebleven.

Cass. 9 maart 2021 (P.20.1171.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9_NL.pdf

Trefwoorden: Beslag – Verbeurdverklaring – Art. 4, §6 Drugswet – Derde – Huurauto

Samenvatting: Op grond van artikel 4, § 6, Drugwet kan de rechter, onverminderd de toepassing van de artikelen 42 en 43 Strafwetboek, de verbeurdverklaring bevelen van voertuigen die hebben gediend om drugmisdrijven te plegen, zelfs indien ze geen eigendom zijn van de veroordeelde.

Die verbeurdverklaring kan bijgevolg een derde treffen die eigenaar is van het voertuig. Die derde kan dan ook zijn aanspraken op dat voertuig voor de rechter doen gelden en op die grond opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan.

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een dergelijke verbeurdverklaring wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugmisdrijf te plegen.

Het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten. Daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is. Bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem

verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugmisdrijf.

Het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugwet, te goeder trouw is.

Het arrest oordeelt dat de eiseres niet kan worden beschouwd als een derde te goeder trouw omdat:

- de eiseres als professionele verhuurder van auto's niet onwetend kan zijn van de gangbare praktijk in en rond Antwerpen, waarbij huurvoertuigen worden gebruikt door vaak jonge drugdealers voor het dealen van drugs;
- de huurovereenkomst bepaalt dat de huurder minstens 5 jaar houder dient te zijn van een rijbewijs en een minimumleeftijd dient te hebben van 23 jaar;
- de eiseres desondanks zonder enig probleem het voertuig heeft verhuurd aan de beklaagde, die op dat ogenblik slechts 18 jaar oud was en die nog maar enkele maanden beschikte over zijn rijbewijs, dit zonder enige bijkomende waarborg;

- de huurprijs voor de eerste maand (1.000,00 euro) en de waarborg (250,00 euro) bij de ondertekening van de huurovereenkomst cash werden betaald door deze 18-jarige huurder, hetgeen ongebruikelijk is en bij de verhuurder de nodige vragen moet doen rijzen;

- het voertuig onmiddellijk werd meegegeven aan de 18-jarige huurder, terwijl enkel de eerste maand huur betaald werd en de tweede maand huur door de huurder zo snel als mogelijk zou worden betaald, hetgeen eveneens ongebruikelijk is en vragen doet rijzen.

Het arrest oordeelt verder dat het feit dat de eiseres in de procedure ten gronde zelf niet werd vervolgd als mededader of medeplichtige geen afbreuk doet aan het vermelde oordeel van de appelrechters aangezien het tot het autonome vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie behoort om te beslissen wie het vervolgt en wie niet.

Aldus is de beslissing tot verbeurdverklaring naar recht verantwoord.

Cass. 9 maart 2021 (P.20.1166.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.7_NL.pdf

Trefwoorden: Misdrijf – Onmenselijke behandeling (Art. 417bis) – Opzet

Samenvatting: Artikel 417bis, 2°, Strafwetboek bepaalt: "onmenselijke behandeling: elke behandeling waardoor een persoon opzettelijk ernstig geestelijk of lichamelijk leed wordt toegebracht, onder meer om van hem inlichtingen te verkrijgen of bekentenissen af te dwingen of om hem te straffen, of om druk op hem of op derden uit te oefenen, of hem of derden te intimideren."

De bij deze bepaling strafbaar gestelde gedraging is het toebrengen van ernstig geestelijk of lichamelijk leed, dat enkel een algemeen opzet vereist. Noch uit de tekst van deze wetsbepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat een bijzonder opzet is vereist.

Cass. 9 maart 2021 (P.20.1248.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.17_NL.pdf

Trefwoorden: Samenstelling van de zetel – Bepalen van conclusietermijnen

Samenvatting: Een rechtszitting waarop het rechtscollege uitsluitend conclusietermijnen heeft bepaald bij toepassing van artikel 152, § 1, Wetboek van Strafvordering, is geen rechtszitting waarop de zaak werd behandeld in de zin van artikel 779 Gerechtelijk Wetboek.

Cass. 9 maart 2021 (P.20.1144.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6_NL.pdf

Trefwoorden: Verzachtende omstandigheden – Begrip – Redelijke termijn – Verschil

Samenvatting: Verzachtende omstandigheden zijn omstandigheden eigen aan het misdrijf of aan de persoonlijkheid van de dader, waarvan het aannemen de rechter verplicht tot de strafvermindering bepaald in de artikelen 79 tot 85 Strafwetboek.

Artikel 6.1 EVRM verplicht de rechter die vaststelt dat de redelijke termijn voor de strafvervolgning is overschreden, daarvoor een passend herstel te verlenen.

Artikel 21ter, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt: "Indien de duur van de strafvervolgning de redelijke termijn overschrijdt, kan de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken of een straf uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf." Aldus bevat die bepaling een mogelijkheid tot herstel als bedoeld in artikel 6.1 EVRM.

Hieruit volgt dat de rechtsfiguren van de verzachtende omstandigheden en de redelijke termijn van de strafvervolgning onderscheiden rechtstoestanden regelen zodat die rechtsfiguren en de rechtsgevolgen ervan onderling niet te vergelijken zijn.

Cass. 16 maart 2021 (P.21.0189.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.13_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Motivering – Vermelding wetsartikelen – Verwijzing naar de in het beroepen vonnis vermelde wetsbepalingen

2. Vermelding van het Rijksregisternummer (Art. 780, eerste lid, 2° Ger.W.)

Samenvatting: 1. De appelrechters kunnen voldoen aan de door de artikelen 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting in een veroordelende beslissing melding te maken van de toegepaste wetsbepalingen door verwijzing naar de in het beroepen vonnis vermelde wetsbepalingen. Niet is vereist dat zij die wetsbepalingen uitdrukkelijk overnemen.

2. Artikel 780, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek dat de vermelding van het rijksregisternummer van de partijen voorschrijft, is niet van toepassing in strafzaken.

Cass. 16 maart 2021 (P.20.1170.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: Deskundigenonderzoek bevolen door de onderzoeksrechter - Recht op een eerlijk proces

Samenvatting: Uit de enkele omstandigheid dat een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige zijn verslag heeft opgesteld op basis van de gegevens die hem op dat ogenblik bekend waren en dus zonder het standpunt te kennen van een beklaagde die pas later werd verhoord of van een door een beklaagde geraadpleegde technisch raadgever, volgt niet dat het recht op een eerlijk proces van die beklaagde is miskend.

Ook de enkele omstandigheid dat aan een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige niet is gevraagd of hij in het licht van die achteraf opgedoken gegevens bij zijn bevindingen blijft dan wel of die tot aanpassing verplichten, impliceert geen dergelijke miskening.

Het recht op een eerlijk proces van een beklaagde is afdoende gewaarborgd door de mogelijkheid die de beklaagde heeft om voor de rechter de bevindingen van de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige te bekritisieren en aan te geven waarom een aanvullend deskundigenonderzoek of het horen van de deskundige op de rechtszitting noodzakelijk is.

Het recht op een eerlijk proces van een beklaagde houdt niet in dat de rechter op een dergelijk verzoek steeds moet ingaan. Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met het proces in zijn geheel en in het licht van de concrete elementen van de zaak het voor de waarheidsvinding of ter vrijwaring van het recht van verdediging van de beklaagde noodzakelijk is een aanvullend deskundigenonderzoek te bevelen of de deskundige te horen op de rechtszitting.

Cass. 23 maart 2021 (P.20.1125.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.1_NL.pdf

Trefwoorden: Horen van getuigen op de rechtszitting - Door de rechter te hanteren overwegingen

Samenvatting: Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.1 IVBPR gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM en artikel 14.3.e IVBPR gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen. Wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

Uit de vermelde verdragsbepalingen volgt in de regel dat het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting, hij dit bewijs moet kunnen tegenspreken en hem in beginsel de gelegenheid

moet worden gegeven een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon die een belastende verklaring heeft afgelegd, als getuige ter rechtszitting te ondervragen. Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

(i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;

(ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;

(iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en debetrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde. Wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen.

Het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Wat betreft het eerste criterium moet, indien bedreigingen een grond zijn voor het niet-horen van de getuige, de rechter onderzoeken of er objectieve en dus door bewijselementen ondersteunde gegevens zijn die de vrees voor bedreigingen en de impact daarvan op de oprechtheid van de verklaring van de getuige rechtvaardigen. Voor die beoordeling is niet vereist dat de rechter vaststelt dat de bedreigingen uitgaan van de beklaagde zelf die om het horen van de getuige verzoekt. De rechter kan bij zijn beoordeling wel degelijk bedreigingen in aanmerking nemen die werden geuit tegen andere in het dossier betrokken personen, zoals medebeklaagden. Bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie dient de rechter niet uitdrukkelijk vast te stellen dat er geen haalbare alternatieven zijn voor het horen van de getuige op de rechtszitting onder eed.

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.5_NL.pdf

Trefwoorden: Strafzaken – Art. 6.3.c EVRM – Recht om persoonlijk aanwezig te zijn - Onmiddellijke aanhouding

Samenvatting: Uit artikel 6.3.c EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, alsook uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen. De beklaagde moet zijn strafproces daadwerkelijk kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst. Hij moet overleg kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal. De loutere omstandigheid dat de beklaagde zich kan laten vertegenwoordigen door een raadsman of effectief door een raadsman wordt vertegenwoordigd volstaat niet om hem de voormelde rechten te ontzeggen.

Die rechten zijn evenwel niet absoluut. Indien een beklaagde de uitoefening van die rechten zelf onmogelijk maakt of indien de rechter van oordeel is dat rekening houdend met de concrete elementen van de gehele zaak zoals onder meer de redelijke termijn-vereiste en de gevolgen van het aanslepen van de zaak voor de betrouwbaarheid van het bewijs de behandeling van de strafvordering geen verder uitstel duldt, kan hij het verzoek van een beklaagde om persoonlijk aanwezig te zijn bij de behandeling van de zaak en zelf of samen met zijn raadsman verweer te voeren, afwijzen. De rechter moet in geval van afwijzing van een dergelijk verzoek wel erop toezien dat het recht op een eerlijk proces van die beklaagde rekening houdend met de gehele rechtspleging voldoende is gewaarborgd.

De door een vonnis bevolen onmiddellijke aanhouding van een beklaagde, maakt het die laatste niet onmogelijk persoonlijk aanwezig te zijn op zijn proces voor het appelgerecht, ook als hij daardoor het risico loopt van zijn vrijheid te worden beroofd. De vermelde verdragsbepaling verzet zich immers niet tegen wettig opgelegde vrijheidsberovende maatregelen, ook al hebben ze tot gevolg dat de beklaagde naar aanleiding van zijn persoonlijke aanwezigheid op zijn proces van zijn vrijheid wordt beroofd. Bovendien kan een beklaagde zijn vrijheidsberoving laten toetsen door het indienen van een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Cass. 4 juni 2019 (P.19.0094.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190604.5_NL.pdf

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Orde van Vlaamse Balies - Ordre des barreaux francophones et germanophone - Burgerlijke rechtsvordering - Belang om in rechte op te treden - Begrip - Doel

Samenvatting: Uit artikel 495, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de Orde van Vlaamse balies en de Ordre des barreaux francophones et germanophone kan doen blijken

van een rechtstreeks belang om in rechte op te treden teneinde het collectief belang van de rechtszoekenden als subjecten van rechterlijke beslissingen met betrekking tot fundamentele vrijheden te behartigen; dat belang valt niet noodzakelijk samen met het individueel belang van de rechtszoekende dat een advocaat moet verdedigen en het staat aan de rechter dit te onderzoeken (1). (1) GwH 6 juli 2017, nr. 87/2017; contra: Cass. 4 april 2005, AR C.04.0351.F, AC 2005, nr. 194 met concl. van eerste advocaat-generaal LECLERCQ op datum in Pas.

Cass. 25 juni 2019 (P.19.0383.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190625.3/NL?HiLi=eNpLtDKwq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Uitlevering – Uitleveringswet 1874 – Artikel 2bis – Weigeringsgrond – Ernstige risico's op flagrante rechtsweigerings, foltering of onmenselijke en ontorende behandeling

Samenvatting: De bepaling van artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874, vereist dat de uitgeleverde persoon in de verzoekende Staat met enige graad van waarschijnlijkheid het voorwerp zal uitmaken van de meest ernstige schendingen van de artikelen 5 en 6 EVRM, dan wel van schending van artikel 3 EVRM; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of de voorgelegde feiten aanleiding geven tot de toepassing van die weigeringsgrond (1). (1) Cass. 26 juni 2018, AR P.18.0524.N, AC 2018, nr. 411 en NC 2018, 589, nr. 6, met noot D. DEWULF, "In abstracto, in concreto en (in beginsel) irrelevant. Het Hof van Cassatie bevestigt enkele basisprincipes in het uitleveringsrecht"; Cass. 22 april 2014, AR P.14.0410.N, AC 2014, nr. 293; S. DEWULF, Handboek Uitleveringsrecht, Intersentia 2013, 88-90, nrs. 144-145.

Cass. 3 september 2019 (P.19.0205.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190903.4_NL.pdf

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Rechterlijke beslissing – Toetsingscriteria voor vermeerdering of vermindering van de rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: Artikel 1022, derde lid, Gerechtelijk Wetboek voorziet in criteria waaraan de rechter zijn beslissing om de rechtsplegingsvergoeding te vermeerderen of te verminderen moet toetsen; de bijstand door een kantoorgenote is als dusdanig niet als een criterium vermeld.

Cass. 24 december 2019 (P.19.1269.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191224.2F.4_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Inzage van het dossier – Recht om inzage te krijgen van alle stukken van het strafdossier – Draagwijdte

2. Art. 6.3 EVRM – Middelen vereist voor de voorbereiding van de verdediging – Toegang tot het strafdossier

Samenvatting: 1. Geen enkele wettelijke bepaling schrijft voor dat het aanhoudingsbevel de datum of de plaats van het aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde misdrijf moet vermelden (1); het verweer wordt niet enkel gevoerd op basis van het aanhoudingsbevel, aangezien de inverdenkinggestelde ook een afschrift ontvangt van de stukken van het strafdossier dat de dag vóór de rechtszitting van de raadkamer ter beschikking wordt gehouden van de inverdenkinggestelde en van zijn raadsman, en die een gebeurlijke onduidelijkheid in de omschrijving van de feiten van de inverdenkingstelling kan verhelpen. (1) Cass. 12 april 2000, AR P.00.0568.F, AC 2000, nr. 252; Cass. 14 januari 1997, AR P.97.0005.N, AC 1997, nr. 30; Cass. 14 mei 1991, AR 5640, AC 1990-91, nr. 473.

2. Het recht van de inverdenkinggestelde om inzage te krijgen van alle, in het aanhoudingsbevel tegen hem ingebrachte stukken, vereist niet dat alle in dat bevel vermelde stukken moeten voorkomen in het dossier van de onderzoeksrechter voordat hij het bevel uitvoert; dat algemeen rechtsbeginsel verbiedt de onderzoeksmagistraat evenmin om het bestaan van stukken te vermelden die wegens de lopende onderzoekshandelingen tijdelijk niet beschikbaar zijn (1). (1) Cass. 15 maart 2000, AC 2000, nr. 182.

Cass. 8 januari 2020 (P.19.1188.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200108.2F.4_NL.pdf

Trefwoorden: Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht op de titel van administratieve hechtenis - Verweermiddel dat de gezondheidstoestand van de vreemdeling aanvoert - Gezondheidstoestand niet verenigbaar met enige maatregel tot uitzetting of vasthouding - Verplichting om op dat verweermiddel te antwoorden

Samenvatting: Wanneer de vreemdeling, in zijn ter rechtszitting neergelegde conclusie, uit een door hem neergelegd medisch attest de miskennis afleidt van artikel 74/13 Vreemdelingenwet, een bepaling volgens welke de minister of zijn gemachtigde, bij het nemen van een beslissing tot verwijdering van de onderdaan van een derde land, met zijn gezondheidstoestand rekening moet houden, moet de kamer van inbeschuldigingstelling op dat verweer antwoorden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 16.

Cass. 8 januari 2020 (P.19.1302.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200108.2F.8_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering - Overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie - Recht op een eerlijk proces

2. Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Wettigheid - Ontstentenis van een minder dwingende maatregel - Vaststelling - Inaanmerkingneming van het vluchtgevaar

3. Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Wettigheid - Vluchtgevaar - Vaststelling - Niet-naleving van de eerder genomen verwijderingsmaatregelen

Samenvatting: 1. Noch een miskennis van het recht op een eerlijk proces noch een schending van een verdragsbepaling of van een wettelijke bepaling kan worden afgeleid uit de loutere omstandigheid dat het onderzoeksgerecht, bij het motiveren van zijn beslissing die het hoger beroep gegrond verklaart dat de Belgische Staat heeft ingesteld tegen een beschikking die het verzoek van de vreemdeling tot invrijheidstelling heeft toegewezen, de redenen van het advies van het openbaar ministerie verklaart over te nemen (1). (1) Cass. 3 juli 2019, AR P.19.0645.F, onuitgegeven; Cass. 23 oktober 2013, AR P.13.1601.F, AC 2013, nr. 544.

2. Het minder dwingende karakter van de alternatieve maatregel die boven de vasthouding moet worden verkozen, impliceert niet dat dit alternatief minder doeltreffend zou zijn dan de vrijheidsberoving die ze vervangt; wanneer, bijgevolg, het vluchtgevaar of het risico op onderduiken zodanig groot is dat het illusoir is te denken dat de verwijdering zal kunnen plaatsvinden, verbiedt artikel 15.1 Terugkeerrichtlijn niet om, naast het bestaan van dat gevaar, vast te stellen dat er geen andere maatregel dan de vasthouding kan worden genomen om dat gevaar tegen te gaan.

3. De kamer van inbeschuldigingstelling die beslist dat de beslissing tot vrijheidsberoving steunt op de vaststelling van de administratieve overheid dat de eiser zich niet naar de tegen hem genomen verwijderingsmaatregelen voegt, verantwoordt aldus naar recht zijn beslissing dat het vluchtgevaar blijft bestaan.

Cass. 9 februari 2021 (P.20.0151.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210209.2N.14_NL.pdf

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Verzoek tot opheffing of wijziging van een voorwaarde

Samenvatting: Indien een inverdenkinggestelde bij toepassing van artikel 35 Voorlopige Hechteniswet in vrijheid wordt gesteld onder de voorwaarde tegen een bepaalde datum een

bepaalde handeling te stellen, dan belet het gegeven dat deze voorwaarde niet werd opgeheven of gewijzigd binnen de termijn om die handeling te stellen, het onderzoeksgerecht aan wie wordt gevraagd de voorwaarde alsnog op te heffen of te wijzigen geenszins om van die vordering kennis te nemen. De voorwaarde, voor zover de geldigheidsduur ervan tijdig werd verlengd, blijft immers, ook als de erin opgelegde handeling door de inverdenkinggestelde niet is verricht, bestaan en behoudt haar uitwerking. Het arrest dat anders oordeelt is niet naar recht verantwoord.

Cass. 2 maart 2021 (P.21.0250.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.21_NL.pdf

Trefwoorden: Drugwet – Huiszoeking – Heterdaad – Verstrijken van enige tijd tussen kennisname van aanwijzingen en tijdstip van huiszoeking

Samenvatting: Indien er voorafgaandelijk ernstige en objectieve aanwijzingen bestaan dat een lokaal wordt gebruikt voor het vervaardigen, het bereiden, het bewaren of het opslaan van door de Drugwet bedoelde stoffen, kan dit lokaal worden betreden overeenkomstig artikel 6bis Drugwet. Noch uit deze bepaling van de Drugwet noch uit enig andere bepaling volgt dat de zoeking dadelijk moet worden uitgevoerd nadat de opsporingsambtenaren kennis kregen van die ernstige en objectieve aanwijzingen. De enkele omstandigheid dat er enige tijd verstrijkt tussen het ogenblik waarop de opsporingsambtenaren kennis kregen van de aanwijzingen en het tijdstip waarop ze de huiszoeking hebben uitgevoerd, maakt de zoeking niet onregelmatig.

Cass. 2 maart 2021 (P.20.1234.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.11_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Burgerlijke-partijstelling voor onderzoeksrechter – Schade aannemelijk – Belastingadministratie

2. Geschriften - Andere lectuur door de rechter - Miskenning bewijskracht?

Samenvatting: 1. Hij die beweert door een misdaad of een wanbedrijf te zijn benadeeld, kan zich op grond van artikel 63 Wetboek van Strafvordering voor de bevoegde onderzoeksrechter burgerlijke partij stellen, zonder dat hij in die stand van de rechtspleging het bewijs hoeft te leveren van de schade, haar omvang en het oorzakelijk verband ervan met het desbetreffende misdrijf. Evenwel moet de beweerde benadeelde, wil zijn burgerlijke-partijstelling ontvankelijk zijn, zijn bewering over de schade die hij door het misdrijf zou hebben geleden, aannemelijk maken.

De enkele omstandigheid dat de belastingadministratie wacht met de behandeling van het bezwaarschrift van een belastingplichtige over verschuldigde vennootschapsbelastingen

totdat de strafrechter zich heeft uitgesproken over een klacht met burgerlijke-partijstelling van de belastingplichtige tegen derden die valse verklaringen zouden hebben afgelegd, die een impact zouden kunnen hebben op de betwisting over de verworpen beroepskosten van die belastingplichtige, verplicht het onderzoeksgerecht niet ervan uit te gaan dat die verklaringen bepalend zijn voor de uitslag van de fiscale administratieve betwisting.

Evenmin belet de omstandigheid dat de belastingadministratie nog geen uitspraak heeft gedaan over het bezwaarschrift van de belastingplichtige, dat het onderzoeksgerecht op grond van de aan dat gerecht voorgelegde gegevens oordeelt dat de klager geen reële en persoonlijke schade ingevolge de aangeklaagde valsheden aannemelijk maakt omdat het onwaarschijnlijk is dat die valsheden de beoordeling van het fiscale geschil zullen beïnvloeden.

2. De rechter miskent de bewijskracht van een akte indien hij aan een geschrift, waarnaar hij uitdrukkelijk verwijst, een verklaring toeschrijft die dit geschrift niet bevat dan wel ontkent dat dit geschrift een verklaring bevat, die er wel in voorkomt, kortom wanneer hij het geschrift doet liegen.

De enkele omstandigheid dat de rechter uit een stuk dat hij vermeldt niet hetzelfde gevolg afleidt als een partij, houdt echter nog geen miskening van de bewijskracht van dat stuk in.

Cass. 9 maart 2021 (P.21.0127.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.8_NL.pdf

Trefwoorden: Internering – Voorwaarden – Motivering – Vaststelling bestaan van een antisociale persoonlijkheidsstoornis

Samenvatting: Artikel 9, § 1, 2°, Interneringswet vereist voor een internering onder meer dat de betrokkene op het ogenblik van de beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast.

De enkele vaststelling dat de betrokkene aan een geestesstoornis lijdt bestaande in een antisociale persoonlijkheidsstoornis volstaat niet voor het oordeel dat aan de in artikel 9, § 1, 2°, Interneringswet bepaalde voorwaarde is voldaan. De rechter dient indien hij daartoe wordt uitgenodigd vast te stellen dat de geestesstoornis het oordeelsvermogen van de betrokkene of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast.

Cass. 9 maart 2021 (P.20.1012.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.16_NL.pdf

Trefwoorden: Raadkamer – Hoger beroep door het OM

Samenvatting: Bij toepassing van artikel 135, § 1, Wetboek van Strafvordering kan het openbaar ministerie hoger beroep instellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer. Dit

hoger beroep kan worden beperkt tot bepaalde onderdelen van een dergelijke beschikking. Wanneer de raadkamer oordeelt dat er eensdeels geen redenen voorhanden zijn om een inverdenkinggestelde wegens bepaalde feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen maar dat er anderdeels wel redenen voorhanden zijn om die inverdenkinggestelde wegens andere feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen, is op het loutere hoger beroep van het openbaar ministerie tegen die beslissing tot verwijzing, de beslissing tot buitenvervolginstelling niet aan het oordeel van de kamer van inbeschuldigingstelling onderworpen. De omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het door het openbaar ministerie in hoger beroep bestreden gedeelte van de beschikking van de raadkamer tenietdoet, doet hieraan geen afbreuk.

Cass. 16 maart 2021 (P.20.1120.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.6_NL.pdf

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partijstelling – Voorwaarden

Samenvatting: Weliswaar moet de beweerdde benadeelde op het moment van zijn klacht met burgerlijke-partijstelling nog niet het bewijs leveren van het oorzakelijk verband tussen zijn schade en de aangeklaagde feiten, maar moet hij dat verband slechts aannemelijk maken. Daartoe volstaat evenwel niet zijn loutere bewering dat hij is benadeeld door feiten die beantwoorden aan een misdaad of een wanbedrijf en die hij aan een derde verwijt. Dergelijke bewering bindt het onderzoeksgerecht niet en ontslaat het niet van de plicht om, zelfs ambtshalve, na te gaan of er tussen de aangeklaagde feiten en de beweerdde schade een voldoende aannemelijk oorzakelijk verband bestaat om op grond daarvan een gerechtelijk onderzoek naar die feiten te verantwoorden.

Cass. 16 maart 2021 (P.21.0318.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.21_NL.pdf

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Art. 5 EVRM

Samenvatting: Artikel 5.1 EVRM bepaalt: "Niemand mag van zijn vrijheid worden beroofd, behalve in de navolgende gevallen en langs wettelijke weg: (...) c) indien hij op rechtmatige wijze is gearresteerd of gevangen gehouden teneinde voor de bevoegde rechterlijke instantie te worden geleid, wanneer redelijke termen aanwezig zijn om te vermoeden, dat hij een strafbaar feit heeft begaan of indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat het noodzakelijk is hem te beletten een strafbaar feit te begaan of te ontvluchten nadat hij dit heeft begaan; (...) e) in het geval van rechtmatige gevangenhouding van personen die een besmettelijke ziekte zouden kunnen verspreiden, van geesteszieken, van verslaafden aan alcohol of verdovende middelen of van landlopers (...)."

Artikel 5.3 EVRM bepaalt dat eenieder die gearresteerd is of gevangen wordt gehouden, overeenkomstig het voormelde lid 1.c onmiddellijk voor een rechter moet worden geleid of voor een andere autoriteit die door de wet bevoegd verklaard is om rechterlijke macht uit te oefenen en het recht heeft binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld. De invrijheidstelling kan afhankelijk worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene in rechte.

Die verdragsbepalingen noch andere bepalingen of algemene rechtsbeginselen verzetten zich ertegen dat een vrijheidsberoving gesteund op artikel 5.1.e EVRM samen bestaat met een vrijheidsberoving op basis van artikel 5.1.c EVRM.

Het staat aan de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en rekening houdend met de concrete interneringstoestand van de aangehoudene, die handhaving noodzakelijk is. Bij die beoordeling kan hij de aanwezigheid van mogelijk recidive- of vluchtgevaar in het licht van de concrete opsluitingsomstandigheden van de geïnterneerde betrekken.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Cass. 29 januari 2020 (P.19.1003.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Jeugdbescherming - Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Toepassingsgebied – Draagwijdte

2. Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Bevoegdheidsconflict - Procedures met hetzelfde voorwerp - Begrip

3. Jeugdbescherming - Beschermingsmaatregelen - Burgerlijke maatregelen - Voorrang

4. Strafzaken – Bewijs - Jeugdbescherming - Beginsel van de beoordelingsvrijheid van de rechter

5. Strafzaken – Bewijs - Privé-communicaties - Opname door een deelnemer zonder medeweten van de andere deelnemer - Gebruik in rechte - Recht op bescherming van het privéleven

Samenvatting: 1. Volgens het Hof van Justitie van de Europese Unie moet artikel 1, lid 1, verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003, de zogenaamde verordening Brussel IIbis, aldus worden uitgelegd dat een beslissing waarbij de onmiddellijke ondertoezichtstelling en de plaatsing van een kind buiten zijn eigen gezin worden gelast, onder het begrip "burgerlijke zaken" in de zin van die bepaling valt wanneer deze beslissing is genomen op grond van de regels inzake kindbescherming; hoewel die verordening dus geen onderscheid tussen die twee materies maakt wanneer het toepassingsgebied van die

verordening moet worden vastgesteld en, bijgevolg, de internationale bevoegdheid moet worden bepaald van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is, kan hieruit evenwel niet worden afgeleid dat, volgens het recht van de Europese Unie, twee procedures die in die materies gelijktijdig worden gevoerd onvermijdelijk hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak hebben (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

2. Wanneer de eerste beslissing betreffende de huisvesting van een kind wordt uitgesproken in een procedure tussen de moeder en de vader van het kind, die als gevolg van de echtscheiding de uitoefening van het ouderlijk gezag en de huisvesting van het kind tussen hen regelt, en de tweede beslissing tot doel heeft de toestand van gevaar waarin het kind verkeert te verhelpen, hebben die twee beslissingen niet hetzelfde voorwerp (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

3. De maatregelen inzake hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming hebben voorrang op de burgerrechtelijke beschikkingen wanneer de ene niet verenigbaar zijn met de andere (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

4. Wanneer inzake jeugdbescherming de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de gegevens waarop hij zijn beslissing grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren.

5. De in artikel 8 EVRM bepaalde bescherming van het privéleven strekt zich uit tot de privécommunicatie; elk gebruik van een zonder medeweten van de andere deelnemers opgenomen privé-communicatie waaraan men zelf deelneemt, kan een inbreuk op de voormelde bepaling zijn; het staat aan de rechter te beoordelen of dit gebruik is toegestaan en hierover te beslissen op grond van de feitelijke gegevens van de zaak, rekening houdend met de redelijke privacyverwachting die de deelnemers daarvan konden hebben en die onder meer betrekking heeft op de inhoud en de omstandigheden waarin het gesprek plaatsvond; de rechter kan daartoe ook acht slaan op het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd, alsook op de hoedanigheid van de deelnemers en van de bestemming van de opname (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

Cass. 8 juni 2020 (C.19.0155.N), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200618.7_NL.pdf

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Art. 4 VTSv. – Schorsing - Beslag – Vordering tot teruggave

Samenvatting: De verplichting van de burgerlijke rechter om de rechtsvordering te schorsen geldt niet enkel voor vorderingen die gegrond zijn op een misdrijf, maar geldt in beginsel voor alle vorderingen van burgerrechtelijke aard die punten gemeen hebben met de strafvordering en die aanleiding kunnen geven tot een tegenstrijdigheid tussen de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering enerzijds en op de strafvordering anderzijds.

De vordering van de derde die beweert recht te hebben op de strafrechtelijk in beslag genomen zaak is een burgerlijke rechtsvordering in de zin van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass. 17 oktober 1984, AC 1984-85, nr. 128.

Cass. 14 september 2020 (C.19.0161.F), www.juportal.be

Hyperlink: https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200914.3F.2_FR.pdf

Trefwoorden: Administratieve gemeentelijke sanctie – GAS-boete – Geen opschorting – Uitstel van tenuitvoerlegging – Eigen systeem

Samenvatting: Opschorting van de uitspraak is niet van toepassing voor de gemeentelijke administratieve sancties. Uitstel van de tenuitvoerlegging moet wel mogelijk zijn.

Met noot: HOET, P., “Voorwaardelijke administratieve boetes, maar niet met toepassing van Probawet”, *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 32-34.

Cass. 22 september 2020 (P.20.0392.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200922.2N.3_NL.pdf

Trefwoorden: 1. Hof van assisen – Samenstelling van de jury en van het hof – Preliminaire zitting

2. Hof van assisen – Preliminaire zitting – Lijst van getuigen – Gevolg

3. Hof van assisen – Vermoeden van onschuld – Ter sprake brengen van een ander misdrijf waarvoor nog geen veroordeling bestaat die in kracht van gewijsde is getreden

Samenvatting: 1. De opmerking die een partij overeenkomstig artikel 278, § 2, eerste lid, Wetboek van Strafvordering formuleert tegen de opname van een persoon op de lijst van getuigen, ook al voert deze partij daarbij aan dat het horen van die getuige leidt tot een onregelmatigheid, maakt geen conclusie uit in de zin van artikel 278bis Wetboek van Strafvordering die de voorzitter moet beantwoorden in een afzonderlijk arrest bedoeld in artikel 278bis van dat wetboek.

Het arrest van de preliminaire zitting bedoeld in artikel 278, § 3 Wetboek van Strafvordering is geen verwijzingsbeschikking bedoeld in artikel 235bis, § 5 van dat wetboek.

Uit de wetsgeschiedenis van de artikelen 278 en 278bis Wetboek van Strafvordering blijkt dat het in artikel 278bis bedoelde verweer moet worden behandeld op de preliminaire rechtszitting, zodat de in dat artikel bedoelde conclusie op straffe van verval uiterlijk op die rechtszitting moet worden neergelegd.

2. De opname van een persoon op de lijst van getuigen verplicht niet tot het effectief horen van die getuige op de rechtszitting van het hof van assisen; niets belet dat een partij tijdens

die rechtszitting aanvoert dat het horen van die getuige een onregelmatigheid inhoudt en dat het hof van assisen daarover beslist.

3. Het vermoeden van onschuld zoals onder meer vervat in artikel 6.2 EVRM verbiedt het hof van assisen uitspraak te doen over de schuld van de beschuldigde aan een misdrijf waarvoor hij voor dat hof niet wordt vervolgd, voordat die schuld is vastgesteld bij een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing; noch dat vermoeden noch het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces beletten echter dat zulk misdrijf in de loop van het debat voor het hof van assisen ter sprake wordt gebracht, voor zover dit niet gebeurt in bewoordingen die ernstig doen twifelen aan de onschuld van de beschuldigde aan dat misdrijf.

Cass. 5 maart 2021 (C.20.0447.N), www.juportal.be

Hyperlink:

https://juportal.be/JUPORTAwork/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210305.1N.8_NL.pdf

Trefwoorden: Strafrecht – Burgerlijke rechtsvordering - Le criminel tient le civil en état - Beperkt tot mogelijkheid van tegenstrijdigheid of onverenigbaarheid

Samenvatting: De regel van openbare orde die is bepaald in artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en krachtens welke de behandeling van de burgerlijke vordering die niet tegelijk met de strafvordering door dezelfde rechter gebeurt, moet worden geschorst zolang niet definitief is beslist over de strafvordering, wordt verantwoord door het feit dat de strafrechtelijke beslissing, ten aanzien van de afzonderlijk ingestelde burgerlijke vordering, in de regel gezag van gewijsde heeft met betrekking tot de punten die de strafvordering en de burgerlijke vordering met elkaar gemeen hebben.

De verplichting om de behandeling van de burgerlijke vordering te schorsen, die voormelde wetsbepaling oplegt aan de rechter die ervan kennisneemt, geldt enkel wanneer er gevaar bestaat voor onverenigbaarheid of tegenstrijdigheid tussen de beslissing van de strafrechter en die van de burgerlijke rechter.

In voorkomend geval moet de rechter die van de burgerlijke vordering kennisneemt, de behandeling ervan schorsen, ook wanneer niet alle partijen in de burgerlijke zaak tevens partij zijn in de strafzaak.

Het Hof kan nagaan of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden of er al dan niet gevaar bestaat voor onverenigbaarheid of tegenstrijdigheid tussen de beslissing van de strafrechter en die van de burgerlijke rechter.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 4 maart 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-039n.pdf>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Afwijkend regime voor misdrijven inzake douane en accijnzen - Aanhoudingsbevel - Voorwaarden voor het uitvaardigen - Controle van de rechtmatigheid - Handhaven van de hechtenis

Samenvatting: Bij beschikking van 13 mei 2020, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 juni 2020, heeft een onderzoeksrechter van de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden artikel 47 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, dat een afwijkende regeling van bestraffing van bedrog inzake douane en accijnzen instelt, en de artikelen 247 en 248 van de wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen, doordat zij voorzien in de mogelijkheid voor de ambtenaren om de fraudeurs zonder bekend domicilie binnen het Rijk, die de artikelen 220 en 224 hebben overtreden, in verzekerde bewaring te nemen teneinde onmiddellijk ter beschikking te worden gesteld van de rechter, alsook in de mogelijkheid om de fraudeurs steeds voorlopig aan te houden, wanneer het misdrijf aanleiding geeft tot toepassing van de gevangenisstraf, niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, alsook, in ondergeschikte orde, artikel 5, lid 4, van het Europees Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre :

eerste onderdeel :

de mogelijkheid, voor een onderzoeksrechter, om een bevel tot aanhouding uit te vaardigen op grond van artikel 16 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis de mogelijkheid om een bevel tot aanhouding uit te vaardigen afhankelijk maakt van de volgende cumulatieve voorwaarden :

- het bevel tot aanhouding moet volstrekt noodzakelijk zijn voor de openbare veiligheid (artikel 16, § 1, eerste lid);
- het feit dat het bevel tot aanhouding verantwoordt, moet voor de verdachte een correctionele gevangenisstraf van een jaar of een zwaardere straf tot gevolg hebben (artikel 16, § 1, eerste lid);
- indien het maximum van de straf vijftien jaar opsluiting niet te boven gaat, moeten er, naast de volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid, ernstige redenen bestaan om te vrezen dat de in vrijheid gelaten verdachte nieuwe misdaden en wanbedrijven zou plegen, zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken, bewijzen zou pogen te laten verdwijnen of zich zou verstaan met derden (artikel 16, §, derde lid [lees : § 1, vierde lid]);

tweede onderdeel :

de toetsing van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzaak om de voorlopige hechtenis langer dan vijf dagen te handhaven, zoals geregeld bij artikel 21 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, inhoudt dat die twee punten worden voorgelegd aan de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg binnen vijf dagen na de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding, met een mogelijk beroep tegen de beslissing van de raadkamer voor de kamer van inbeschuldigingstelling (hof van beroep) en vervolgens een mogelijkheid tot beroep voor het Hof van Cassatie (artikelen 30 en 31 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis) ? ».

Het Hof zegt voor recht: Onder voorbehoud van de interpretaties vermeld in B.11.8.3, B.16.2.2 en B.16.3, schenden artikel 47 van de wet van 20 juli 1990 « betreffende de voorlopige hechtenis » en de artikelen 247 en 248 van de algemene wet inzake douane en

accijnzen, gecoördineerd op 18 juli 1977, niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 5, lid 4, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.11.8.3: Uit het voorgaande vloeit voort dat het inzake douane en accijnzen uitgevaardigde bevel tot aanhouding slechts kan worden verleend in geval van volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid, en wanneer er ernstige redenen zijn om te vrezen dat de in vrijheid gelaten verdachte nieuwe misdaden en wanbedrijven zou plegen, zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken, bewijzen zou pogen te laten verdwijnen of zich zou verstaan met derden. Bovendien dient uit de motivering van het bevel tot aanhouding te blijken dat aan die voorwaarden is voldaan.

B.16.2.2.: Wat betreft het verzoek tot invrijheidstelling dat inzake douane en accijnzen kan worden ingediend vóór de aanhangigmaking bij de correctionele rechtbank, overeenkomstig de artikelen 113 en volgende van het Wetboek van strafvordering, heeft het Hof van Cassatie geoordeeld :

« Overwegende dat de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling die inzake douane en accijnzen bij toepassing van artikel 114 van het Wetboek van Strafvordering over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling oordelen, overeenkomstig artikel 5.4 E.V.R.M. de wettigheid van de aanhouding moeten onderzoeken » (Cass., 30 juli 1996, P.96.1062.N).

Opdat het rechtsmiddel van de betrokkene, ten aanzien van de procedure inzake douane en accijnzen in haar geheel beschouwd, waarborgen biedt die gelijkwaardig zijn aan die waarin is voorzien in het rechtsmiddel dat bij artikel 21 van de wet van 20 juli 1990 is geregeld, dient het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling een onderzoek van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en van de verantwoording van de handhaving van de voorlopige hechtenis in te houden.

Indien de onderzoeksgerechten van oordeel zijn dat het bevel tot aanhouding niet op regelmatige wijze werd uitgevaardigd of dat een handhaving van de voorlopige hechtenis niet langer verantwoord is, overeenkomstig hetgeen in B.11.8.3 is vermeld, dient de betrokkene onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld, zonder voorwaarden, en dus zonder de in artikel 114, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bedoelde borgstelling.

Bovendien dient het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - zoniet vormt het geen daadwerkelijk rechtsmiddel - te worden behandeld binnen dezelfde termijnen als diegene die zijn bedoeld in artikel 27 van de wet van 20 juli 1990, dat eveneens voorziet in een mogelijkheid om de voorlopige invrijheidstelling aan te vragen.

B.16.3: Daarenboven kan, overeenkomstig de artikelen 113 tot 126 van het Wetboek van strafvordering, een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling worden gericht aan de correctionele rechtbank wanneer de zaak bij die laatste aanhangig is gemaakt met toepassing van artikel 252 van de algemene wet inzake douane en accijnzen.

Artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 bepaalt dat, wanneer het onderzoek beëindigd is, maar geen einde werd gemaakt aan de voorlopige hechtenis, de verdachte over de mogelijkheid beschikt om zijn voorlopige invrijheidstelling aan te vragen bij de correctionele rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt; over het verzoekschrift wordt uitspraak gedaan binnen vijf dagen na de neerlegging ervan.

Wanneer de zaak bij de correctionele rechtbank aanhangig wordt gemaakt met toepassing van artikel 252 van de algemene wet inzake douane en accijnzen, dient de persoon die zich inzake douane en accijnzen in voorlopige hechtenis bevindt, wanneer hij een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling indient bij de correctionele rechtbank, te beschikken over een rechtsmiddel dat waarborgen biedt die gelijkwaardig zijn aan die waarin is voorzien in het rechtsmiddel dat bij artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 is geregeld, en dat binnen dezelfde termijnen wordt behandeld als die waarin die bepaling voorziet. Daaruit vloeit voort dat de vereiste van borgstelling niet moet worden toegepast op dat verzoek.

Grondwettelijk Hof 11 maart 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-042n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Belemmering van de mededinging - Opdracht die is gesloten bij onderhandelingsprocedure / Overheidsopdracht die is gesloten volgens een open of beperkte procedure

Samenvatting: Bij vonnis van 23 mei 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 3 juni 2019, heeft de Franstalige Correctionele Rechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 314 van het Strafwetboek, zo geïnterpreteerd dat het alleen de openbare inschrijving of het openbaar opbod, of de inschrijving of het opbod in het kader van overheidsopdrachten volgens een open of beperkte procedure beoogt, met uitsluiting van de opdrachten gesloten met de Staat of een publiekrechtelijk persoon via een onderhandelingsprocedure, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ? ».

Het Hof zegt voor recht :

Artikel 314 van het Strafwetboek, aldus geïnterpreteerd dat het de opdrachten gesloten met de Staat of een publiekrechtelijk persoon volgens de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking uitsluit, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Grondwettelijk Hof 25 maart 2021, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-050n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Wapens - Gedeeltelijke omzetting van de richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 « tot wijziging van richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens » -

1. Ontstentenis van overgangsbepalingen voor personen die bepaalde vuurwapens rechtmatig verwierven en registreerden tussen 13 juni 2017 en 3 juni 2019
2. Ontstentenis van een overgangsregeling voor vuurwapens die enkel blanke patronen kunnen afvuren
3. Adviesraad voor wapens - Verplichte raadpleging

Samenvatting: Betreffende het beroep tot vernietiging van de artikelen 153, 3° en 5°, 162 en 163 van de wet van 5 mei 2019 « houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensten, en tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie en van het Sociaal Strafwetboek », ingesteld door de vzw « Actieve verdediging van de Wapenliefhebbers » en anderen.

Het Hof:

- verwerpt het beroep in zoverre het is gericht tegen de artikelen 162 en 163 van de wet van 5 mei 2019 « houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensten, en tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie en van het Sociaal Strafwetboek »;

- stelt, alvorens ten gronde uitspraak te doen over het tweede middel, aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vraag :

Schendt artikel 7, lid 4bis, van de richtlijn 91/477/EEG, in samenhang gelezen met deel II, categorie A, punten 6 tot 9, van bijlage I bij dezelfde richtlijn, de artikelen 17, lid 1, 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen, in zoverre het de lidstaten niet toelaat te voorzien in een overgangsregeling voor de in categorie A9 bedoelde vuurwapens die rechtmatig zijn verworven en geregistreerd vóór 13 juni 2017, terwijl het hun wel toelaat te voorzien in een overgangsregeling voor de in de categorieën A6 tot A8 bedoelde vuurwapens die rechtmatig zijn verworven en geregistreerd vóór 13 juni 2017 ?

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 18 februari 2020, RW 2020-2021, afl. 23, 908-911.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Informaticacriminaliteit – Algemeen – Cam-kaart – Module waarbij onrechtmatig de geëncrypteerde signalen van betaaltelevisie worden ontsleuteld – Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de verkoper van de kaart

Samenvatting: Wanneer door middel van een Cam-kaart met aangepaste software onrechtmatig de geëncrypteerde signalen van betalende kanalen van digitale televisie werden ontsleuteld teneinde gratis betaaltelevisie te bekijken, kan de verkoper van die kaart niet schuldig worden verklaard aan informaticabedrog, informaticasabotage, verkoop van hackertools of hacking, in zoverre het niet bewezen is dat die kaart op het ogenblik van de verkoop reeds was voorzien van de illegale soft ware-module en het evenmin bewezen is dat

de koper ervan op de hoogte was dat die kaart kon worden gebruikt om op een illegale wijze betaaltelevisie te bekijken.

Antwerpen 24 februari 2020, *Elementaire Rechtspraak – Wekelijks*, 2021, afl. 43, 3.

Hyperlink:

Trefwoorden: Advocaat - Expressievrijheid - Beperking

Samenvatting: De expressievrijheid van een advocaat in functie van de rechten van verdediging is belangrijk.

Dit houdt echter niet automatisch in dat zij ongestraft bedreigingen mogen uiten. Het strafbaar stellen van bedreigingen die door een advocaat op zitting geuit werden naar het openbaar ministerie houdt op zich geen onverantwoorde beperking in van het recht op vrije meningsuiting.

Antwerpen 4 maart 2020, *Limburgs Rechtsleven 2021*, afl. 1, 32.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Inbreuken op de drugswetgeving – Mededaderschap – Diefstal van water en elektriciteit – Geen actieve handelingen bij manipulaties

Samenvatting: Wanneer de betrokkenheid van beklaagde aan de exploitatie van een cannabisplantage blijkt, staat vast dat hij minstens als mededader bij de diefstallen van elektriciteit en water betrokken was. Het gegeven dat beklaagde zelf geen actieve handelingen zou hebben gesteld bij de manipulaties met het oog op de ontvreemding van elektriciteit en water, doet hieraan geen afbreuk. Deze manipulaties houden immers enkel het middel in om nadien in het kader van de exploitatie van de cannabisplantage de diefstal van elektriciteit en water te kunnen plegen.

Antwerpen 8 september 2020, *RW 2020-2021*, afl. 31, 1231-1233.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Onrechtmatige daad – Aansprakelijkheid – Hoofdelijkheid – Wegens eenzelfde misdrijf veroordeelde personen – Onmogelijkheid tot vrijstelling van de hoofdelijkheid – Hoofdelijkheid wegens gemeenschappelijke fout – 2. Strafvordering – Gerechtskosten – Hoofdelijkheid – Vrijstelling van de hoofdelijkheid

Samenvatting: 1. en 2. De mogelijkheid tot vrijstelling van de hoofdelijkheid zoals bepaald in art. 50, derde lid Sw., heeft geen betrekking op de gehoudenheid tot schadevergoeding maar betreft alleen de veroordeling tot de kosten.

Met noot: VAN OVERBEKE, S., “Over de hoofdelijkheid en de vrijstelling ervan op grond van art. 50, derde lid, Strafwetboek”, RW 2020-2021, afl. 31, 1231-1233.

Gent 22 september 2020, RW 2020-2021, afl. 23, 905-908.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Beroepsgeheim – Priester – Biechtgeheim – Draagwijdte – Zaken die de priester confidentieel bij het uitoefenen van zijn bediening heeft vernomen

2. Schuldig verzuim – Persoon die op het punt staat zich van het leven te beroven – Plicht om hulp te verlenen – Ernstig gevaar waardoor het verzuim om hulp te verlenen gerechtvaardigd is – Priester die zich op het biechtgeheim beroept

Samenvatting: 1. De plicht tot geheimhouding, vervat in artikel 458 Sw., houdt niet alleen verband met hetgeen aan een priester naar aanleiding van de sacramentele biecht werd toevertrouwd, maar is ook toepasselijk op alles wat een priester confidentieel bij het uitoefenen van zijn bediening heeft vernomen.

2. Schuldig verzuim in de zin van art. 422bis Sw. is bewezen wanneer de beklaagde concreet ervan op de hoogte is dat een hem bevriend persoon bezig is zich van het leven te beroven of op het punt staat dat te doen, en desondanks nalaat om zich ter plaatse te begeven, diens naasten te contacteren of politie- of hulpdiensten te verwittigen, en zich ertoe beperkt met de betrokkene te telefoneren en te sms'en. De omstandigheid dat de beklaagde als priester meent zich op het biechtgeheim te kunnen beroepen, kan niet worden beschouwd als een ernstig gevaar waardoor het verzuim hulp te bieden gerechtvaardigd zou zijn.

Brussel 12 november 2020, JLMB 2021, afl. 11, 480-484.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Droits de l'homme - Procès équitable – Recours au droit pénal – Absence de volonté d'attenter aux libertés fondamentales – Régularité de la procédure.

2. Droits de l'homme - Procès équitable – Présomption d'innocence – Charge de la preuve.

3. Procédure pénale - Information judiciaire et instruction préparatoire – Enquête proactive – Notion

Samenvatting: 1. Une violation de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme ne peut être invoquée lorsqu'il n'a pas été fait usage du droit pénal pour réduire ou entraver des droits et libertés fondamentales, tels que la liberté de réunion, d'association ou d'expression, alors que les méthodes d'investigation utilisées n'ont pas eu d'autre objet que d'établir la participation de chaque prévenu dans les infractions retenues à sa charge.

2. Il n’y a pas de violation du droit à la présomption d’innocence lorsque les nombreux devoirs d’enquête n’ont pas été menés avec l’idée préconçue que les prévenus étaient coupables de faits culpeux de par le simple fait qu’ils étaient actifs au sein d’une librairie anarchiste. Il n’y a donc pas de renversement de la charge de la preuve, les prévenus n’ayant pas été poursuivis sur la seule base de leur présence dans ledit local mais bien, pour chacun des faits retenus à leur charge, sur la base d’éléments concrets.

3. L’enquête doit être qualifiée de réactive lorsque les enquêteurs, après avoir décelé les indices d’un fait punissable, ont mené les recherches tendant à en identifier les auteurs. La circonstance que ladite enquête n’ait pas permis de rassembler d’éléments concernant de nombreux faits recensés au moment où les premiers devoirs d’enquête ont été ordonnés mais que les moyens mis en œuvre aient permis d’identifier d’autres faits culpeux pour lesquels des indices de culpabilité ont été réunis à l’encontre des prévenus est sans incidence sur le caractère réactif de l’enquête.

Met noot : TATTI, D., « Questions choisies à propos de l'enquête contre la « mouvance anarchiste » », *JLMB* 2021, afl. 11, 484-493.

Antwerpen 25 november 2020, *Limburgs Rechtsleven* 2021, afl. 1, 53-54.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafvordering – Ontvankelijkheid verzet – Betekening van bij verstek gewezen vonnis – Recht toegang rechter

Samenvatting: Wanneer de betekening van een bij verstek gewezen vonnis geen melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en evenmin van de termijn om dat recht uit te oefenen, kan het verzet dat te laat is aangetekend niet onontvankelijk worden verklaard wegens laattijdigheid, zoniet wordt de veroordeelde het recht op toegang tot een rechterlijke instantie ontzegd.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

KI Gent 23 april 2020, *RABG* 2021, afl. 2, 105-107.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opsporingsonderzoek – Gerechtelijk onderzoek – Onderzoeksgerechten – Regeling van de rechtspleging – Raadkamer – Buitenvervolginstelling – Hoger beroep door de burgerlijke partij – Tergend en roekeloos karakter – Beoordelingscriterium

Samenvatting: 1. De onderzoeksgerechten zijn krachtens de artikelen 159, 191 en 212 van het Wetboek van Strafvordering bevoegd om kennis te nemen van de vordering van de buiten vervolging gestelde verdachte tot een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos beroep vanwege de burgerlijke partij.

2. Een hoger beroep van de burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling kan tergend en roekeloos zijn wanneer het recht om dit rechtsmiddel aan te wenden wordt uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening ervan door een bedachtzaam en zorgvuldig persoon overschrijft. Dat oordeel vereist niet dat wordt vastgesteld dat het hoger beroep uitsluitend werd ingegeven om een andere procedure te verstoren of met de intentie om te schaden.

Met noot: VAN VOLSEM, F., “Hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling: appelleren is riskeren”, *RABG* 2021, afl. 2, 107-115.

KI Antwerpen 25 juni 2020, *NC* 2021, afl. 1, 59-62.

Hyperlink:

Trefwoorden: Medisch beroepsgeheim – Art. 458 Sw. – Opvragen inlichtingen ziekenhuis – Bewijs – Art. 32 VTSv.

Samenvatting: Op vordering van de onderzoeksrechter kunnen medische documenten in beslag genomen worden met het oog op strafrechtelijke vervolgingen. De onderzoeksrechter kan de politiediensten vorderen de desbetreffende materiële handelingen uit te voeren. Door in een kantschrift aan de federale gerechtelijke politie de opdracht te geven de medische gegevens te exploiteren delegeert de onderzoeksrechter evenwel een bevoegdheid die artikel 458 Sw. enkel aan de rechter toevertrouwt. Dit betreft een ongeoorloofde bevoegdheidsdelegatie.

De wet schrijft geen nietigheid voor in geval van schending van artikel 458 Sw. Er dient overeenkomstig art. 32 VTSv. te worden nagegaan of de begane onregelmatigheden de betrouwbaarheid van het bewijs hebben aangetast en of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

Met noot: VERSTRAETEN, R., “De granaataanslag, het beroepsgeheim en Antigoon”, *NC* 2021, afl. 1, 62-69.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Brussel 28 mei 2019, *JLMB* 2021, afl. 11, 472-480.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Droits de l'homme - Procès équitable – Instruction réactive et non proactive – Association de malfaiteurs – Anarchie – Légalité des poursuites.

2. Procédure pénale - Information judiciaire et instruction préparatoire – Écoutes téléphoniques – Qualifications des faits – Absence d'indices – Illégalité de la mesure – Écartement des débats.

3. Droits de l'homme - Procès équitable – Proportionnalité des devoirs d'instruction – Atteinte grave et irréparable au droit à un procès équitable – Irrecevabilité des poursuites

Samenvatting: 1. Il ne peut y avoir de violation du droit à un procès équitable lorsque l'enquête n'a pas été diligentée dans le but exclusif d'obtenir des informations de la mouvance anarchiste, en dehors de tout élément infractionnel, voire d'y rechercher des infractions afin de lui porter atteinte, de sorte que les prévenus n'ont jamais été présumés coupables en raison de leur idéologie ou de leur adhésion au mouvement anarchiste, qu'il n'a jamais été question de porter atteinte à cette mouvance à travers ses membres et que l'enquête s'est attachée à établir la participation consciente de chaque prévenu à une association de malfaiteurs et aux diverses infractions connexes et ce, indépendamment de toutes considérations d'ordre idéologique.

2. Lorsque les faits visés par une instruction sont qualifiés d'association de malfaiteurs et d'incendie volontaire dans le cadre d'un mouvement anarchiste, tandis que les ordonnances autorisant des écoutes téléphoniques se fondent sur une participation à un groupe terroriste alors que les indices recueillis ne permettent pas de fonder cette dernière qualification, la protection des droits des prévenus et la limitation du préjudice subi par ceux-ci exigent d'écarter l'ensemble des écoutes téléphoniques du dossier de la procédure.

3. Lorsque les moyens d'enquête mis en œuvre dépassent le cadre des moyens strictement nécessaires et autorisés pour la mise à jour d'une association de malfaiteurs, les autorités portent une atteinte grave et irréparable au droit des prévenus à un procès équitable. Les poursuites doivent être déclarées irrecevables.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 januari 2020, *RABG* 2021, afl. 2, 103-105.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorafgaande Titel Sv. – Strafvordering – Uitoefening – Lasthebber ad hoc – Failliete vennootschap

Samenvatting: In geval van faillissement van een vennootschap is de zaakvoerder niet langer de vertegenwoordiger van deze rechtspersoon, zodat er geen gevaar op tegenstrijdige belangen bestaat dat dwingt tot aanstelling van een lasthebber ad hoc.

Corr. Leuven 14 juli 2020, *NJW* 2021, afl. 437, 181.

Hyperlink:

Trefwoorden: Negationisme – Aanzettingsmisdrijf – Nazisymbolen – Hitlergroet

Samenvatting: Een man bracht aan en rond zijn woning symbolen aan die verwezen naar het Duitse nationaalsocialistische regime, naast pamfletten waaruit zijn haat tegen de Joodse gemeenschap bleek. Hij bracht meermaals de Hitlergroet. De rechtbank veroordeelde de man voor negationisme en aanzetten tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan.

Met noot: BORGHS, P., “Nazisymbolen als vorm van negationisme en aanzetten tot”, *NJW* 2021, afl. 437, 184-186.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Dendermonde) 19 oktober 2020, <i>NC</i> 2021, afl. 1, 69-76.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Recht van verdediging – Recht op een eerlijk proces – Recht op bijstand – Zwijgrecht – Bijzonder kwetsbare positie verdachte – Bewijs

Samenvatting: Het recht op een eerlijk proces, gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat aan een verdachte bijstand van een advocaat wordt verleend tijdens zijn verhoor door de politie, in zoverre hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt.

Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces zijn in de regel geschaad wanneer een verdachte die zich ingevolge zijn vrijheidsberoving in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, incriminerende verklaringen aflegt tijdens een politieverhoor zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat. Deze omstandigheid heeft nochtans niet automatisch voor gevolg dat het definitief onmogelijk is om de zaak van die verdachte en vervolgens beklagde of beschuldigde op eerlijke wijze te behandelen. De rechter kan immers op grond van andere factoren oordelen dat het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen.

Voor de rechter kan de beklagde met de bijstand door een advocaat alle verklaringen die hij nodig acht, afleggen en zijn eerder afgelegde verklaringen verduidelijken, vervolledigen of intrekken. Het is aan de rechter om, na op nauwkeurige wijze te hebben onderzocht of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen, na te gaan of de bewijswaarde van alle hem voorgelegde gegevens aangetast is door het enkele feit dat bepaalde verklaringen tijdens het onderzoek zijn afgelegd zonder naleving van de cautieplicht of zonder bijstand door een advocaat en, in voorkomend geval, te beslissen tot de uitsluiting van deze bewijsmiddelen. Daarbij dient de rechter in het bijzonder na te gaan of de afwezigheid van die waarborgen ertoe heeft geleid dat het zwijgrecht van de verdachte werd miskend of dat hij verklaringen onder dwang of ongeoorloofde druk heeft afgelegd.

De onrechtmatigheid van het bewijs vanwege het afleggen door een verdachte van verklaringen zonder bijstand van een advocaat of met miskening van zijn zwijgrecht leidt

niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, maar enkel tot de gebeurlijke uitsluiting van dit bewijs.

Met noot: TERSAGO, P., “De troonval van de koningin van het bewijs. Valse bekentenissen bekeken in het licht van de Beuze-rechtspraak”, *NC* 2021, afl. 1, 76-94.

Corr. Luik (afd. Luik) 27 oktober 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 11, 495-498.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Corruption – Corruption publique – Crime ou délit commis à l’occasion de l’exercice de sa fonction – Acte qui relève du pouvoir de décision propre du fonctionnaire – Acte qui entre dans le cadre de l’activité du fonctionnaire.

2. Corruption – Corruption publique – Acte de la fonction et acte dans l’exercice de la fonction – Notions.

3. Détournement – Objet détourné – Détention en vertu ou à raison de la fonction publique – Notion.

Samenvatting: 1. La corruption de fonctionnaire, au sens de l’article 247, paragraphe 3, du Code pénal, qui incrimine l’accomplissement par la personne qui exerce une fonction publique d’un crime ou d’un délit à l’occasion de l’exercice de sa fonction, requiert que l’acte de sa fonction ou de son emploi entre dans le cadre de la compétence de la fonction exercée. Il ne concerne pas uniquement un acte qui relève du pouvoir de décision propre de l’agent public, mais peut concerner tout acte entrant dans le cadre de l’activité de la personne qui exerce une fonction publique. Il est uniquement requis que la commission de l’infraction, crime ou délit, soit en relation directe avec l’exercice de la fonction, qu’elle entre, d’une manière ou d’une autre, dans le cadre de la fonction publique exercée par la personne concernée.

2. Il se déduit de la différence que font les textes entre l’acte de la fonction et l’acte dans l’exercice de la fonction que la seconde hypothèse a un champ plus large que la première et couvre également des actes qui, sans être étrangers à la fonction, sortent néanmoins des compétences du fonctionnaire. Par définition, tout crime ou délit commis par un fonctionnaire ne rentre pas dans l’exercice normal de sa fonction, ce qui justifie d’ailleurs l’utilisation des termes « à l’occasion de l’exercice de la fonction » repris à l’article 247, paragraphe 3, du Code pénal.

3. Le détournement par une personne exerçant une fonction publique au sens de l’article 246 du Code pénal suppose que l’objet du détournement se trouve entre les mains de l’auteur en vertu ou à raison de sa charge. En vertu de sa charge suppose que le fait de la détention des objets ait sa cause dans le titre même de la fonction et entre dans le cercle légal des attributions de l’auteur. À raison de la charge englobe les objets que l’auteur détient eu égard à la considération et la confiance naturelle que sa fonction ou son office

inspire. Si la possession n'est pas en relation avec la qualité publique de l'auteur, seul l'article 491 relatif à l'abus de confiance est d'application.

Corr. Luik (afd. Luik) 23 november 2020, *JLMB* 2021, afl. 11, 499-507.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Caractère intentionnel – Intention méchante – Portée.

2. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Caractère instantané – Appréciation.

3. Infraction - Causes de justification et d'excuse – Exercice du droit de grève – Justification (non).

4. Infraction - Causes de justification et d'excuse – Tolérance policière – Justification (non).

Samenvatting: 1. L'entrave méchante à la circulation est une infraction intentionnelle dont l'élément moral consiste dans la volonté de résultat. Agit méchamment celui dont l'acte est destiné à avoir directement les effets que la loi rend punissable. La méchanceté signifie que l'auteur de l'infraction doit avoir eu l'intention précise de réaliser la conséquence interdite par le droit pénal, en particulier l'entrave à la circulation. Lorsque l'action concrète vise cette conséquence et est donc voulue, il y a méchanceté.

2. Le caractère instantané de l'entrave méchante à la circulation, au sens de l'article 406, alinéa 3, du Code pénal, doit s'apprécier non pas au moment du début du blocage de la chaussée mais au moment de la présence effective de chacun des prévenus à l'endroit du blocage dès lors que, aux termes de cette disposition, c'est leur présence effective qui constitue l'entrave.

3. Il n'appartient pas au juge correctionnel de toucher à l'essence du droit de grève en se positionnant sur le bien-fondé d'une grève en particulier, sur l'opportunité ou non de celle-ci, sur la légitimité ou non des revendications énoncées. Cela ne signifie nullement que le droit de grève est absolu. Le simple fait qu'un délit soit commis dans le cadre d'une grève ou d'une manifestation ne supprime pas l'élément moral de ce délit, quels que soient les motifs justifiant cette action.

4. La présence policière sur place le jour des faits n'est pas non plus de nature à justifier les comportements infractionnels adoptés par les prévenus. La circonstance que les policiers ont privilégié la voie de la discussion et de la négociation ne permet pas de conclure que leur attitude aurait légitimé le blocage mis en place.

Corr. Luik (afd. Hoei) 26 november 2020, *JLMB* 2021, afl. 11, 507-510.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Presse - Délit de presse – Notion – Pensée élaborée – Ressentiment ou frustration non élaborés.

2. Cour d’assises – Diffamation commise dans un écrit diffusé sur internet – Compétence (non).

Samenvatting: 1. L’infraction de presse au sens des articles 19 et 150 de la Constitution suppose l’expression par écrit, d’une pensée, certes pertinente ou impertinente, mais qui doit être élaborée et résulter d’une activité intellectuelle, quel que soit le sujet abordé, futile ou essentiel, ce que ne constitue pas un écrit injurieux, outrageant ou diffamatoire qui exprime davantage un ressentiment ou une frustration immédiats et non élaborés qu’une réflexion pénétrante, objective, réfléchie et argumentée.

2. Toute infraction commise par le biais d’un écrit ne relève pas de la compétence de la cour d’assises qui a été voulue par le Constituant belge lorsque la détermination de la responsabilité pénale requiert d’apprécier la légalité de la pensée exprimée par écrit, c’est-à-dire lorsqu’il est nécessaire de discuter le texte litigieux en vue d’y rechercher l’éventuelle culpabilité de son auteur. Tel n’est pas le cas d’imputations écrites diffusées par internet qui relèvent de la qualification légale de diffamation.

Corr. Luik (afd. Hoei) 10 december 2020, <i>JLMB</i> 2021, afl. 6, 268-273.

Hyperlink:

Trefwoorden: Procédure pénale - Juridiction de jugement - Pouvoirs – Infraction - Peine – Sanctions administratives – Sursis et suspension de la condamnation – Modulation de la peine

Samenvatting: En matière de sanctions, rien de ce qui appartient au pouvoir d’appréciation de l’administration ne peut échapper au contrôle du juge, de sorte que tous les pouvoirs reconnus à l’administration, telle la faculté de moduler l’importance de la sanction ou de se limiter à un avertissement, doivent être reconnus à la juridiction appelée à contrôler la sanction administrative infligée.

Lorsque, selon que le contrevenant est attrait tantôt devant le tribunal correctionnel, tantôt devant le tribunal civil ou une autorité administrative sanctionnatrice, en raison de décisions prises tantôt par le ministère public, tantôt par l’administration, et que l’intéressé ne dispose pas des mêmes moyens de défense selon qu’il comparaît, pour le même fait, devant l’un ou l’autre juge, la loi consacre une différence de traitement quant aux moyens de défense qui n’est pas justifiée et s’avère contraire à l’article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l’homme et des libertés fondamentales. Dans ces hypothèses, les pouvoirs reconnus par la loi au juge répressif doivent être accordés à la juridiction civile appelée à connaître du recours introduit à l’encontre de la sanction prise par l’administration.

Le tribunal civil, ainsi appelé à connaître du recours introduit à l’encontre de la sanction infligée par l’autorité administrative sanctionnatrice doit, à l’instar du tribunal correctionnel,

pouvoir réduire l'amende administrative à la suite de l'admission de circonstances atténuantes, accorder le bénéfice du sursis à son exécution ou même la remettre si elle s'avère contraire au principe de proportionnalité.

B. Raadkamer

Raadkamer Brussel (fr.) 27 oktober 2020, *JLMB* 2021, afl. 11, 511.

Hyperlink:

Trefwoorden: Droits de l'homme - Procès équitable – Absence d'interrogatoire – Absence d'instruction concernant un inculpé – Irrecevabilité des poursuites.

Samenvatting: Dans le cadre d'une procédure qui devient de plus en plus contradictoire, la circonstance que l'inculpé n'ait pas été entendu, ni par la police, ni par le magistrat instructeur et qu'aucun devoir d'instruction le concernant n'ait été mené pendant près de trois ans, constitue une violation grave de ses droits de défense dès lors qu'il ne pourrait faire valoir ses droits que devant le tribunal correctionnel, sans avoir pu demander le moindre devoir en cours d'instruction.

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

Hoge Raad 9 februari 2021, www.uitspraken.rechtspraak.nl

Hyperlink: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2021:202>

Trefwoorden: Onderzoek – Rechten van verdediging – Nemo tenetur-beginsel – Biometrisch ontgrendelen van smartphone

Samenvatting: Het gaat in deze zaak om de biometrische ontgrendeling van een inbeslaggenomen smartphone van een verdachte om ten behoeve van het opsporingsonderzoek toegang te krijgen tot de inhoud daarvan. Daarbij is op de aangehouden verdachte dwang uitgeoefend door hem te boeien en zijn duim op de vingerafdrukscanner van die smartphone te plaatsen. De rechtbank heeft geoordeeld dat het verkrijgen van toegang tot de smartphone aldus op rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden.

Hyperlink: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2021:420>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Polen uitvaardigend land – Nederland uitvoerend land – Weigering – Reëel gevaar op schending recht op eerlijk proces

Samenvatting: De Internationale Rechtshulpkamer (IRK) van de rechtbank Amsterdam heeft vandaag afgezien van de overlevering van een 33-jarige Pool die in zijn geboorteland wordt verdacht van handel in en invoer van drugs. De IRK oordeelt dat er een reëel gevaar bestaat dat zijn grondrecht op een eerlijk proces zal worden geschonden als hij in Polen terecht moet staan.

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DAENINCK, P., *Telefonieonderzoek in het strafrecht*, Brugge, Die Keure, 2020, 83 p.
- DERUYCK, F., VAN LANDEGHEM, Y., *Overzicht van het Belgisch algemeen strafrecht*, Brugge, Die Keure, 2021, 464 p.
- DERUYCK, F., VAN LANDEGHEM, Y., *Overzicht van het Belgisch strafprocesrecht*, Brugge, Die Keure, 2021, 356. p
- DEWULF, S., *Overlevering*, Mechelen, Kluwer, 2020, 105 p.
- KERKHOFS, M., MEEUWISSEN, L., PUT, J. (eds.), *Het minderjarige slachtoffer*, Brugge, Die Keure, 2020, 296 p.
- MORBEE, A., *Mijnheer de onderzoeksrechter. Herinneringen van Alain Bloch*, Brugge, Die Keure, 2021, 136 p.
- VAN DEN BERGH, B., SOBRIE, S., MEESE, J., TERSAGO, P., *Wie zal dat betalen? De rechtsplegingsvergoeding ont(k)leed*, Mechelen, Kluwer, 2021, 404 p.
- VAN DONINCK, J., *Het lot van onrechtmatig bewijs*, Mortsel, Intersentia, 2020, 380 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- CATTEAU, F., « Les zones d'ombre de l'exécution en Belgique des peines privatives de liberté prononcées dans un autre État membre de l'Union européenne », *RDP* 2021, afl. 3, 293-309.
- DEWULF, S., "Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk na 'Brexit' – alsnog naar een Europees strafrecht light?", *NC* 2021, afl. 1, 1-4.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- VAN OVERBEKE, S., "Over de hoofdelijkheid en de vrijstelling ervan op grond van art. 50, derde lid, Strafwetboek", *RW* 2020-2021, afl. 31, 1231-1233. (noot bij Antwerpen 8 september 2020)
- VEREECKE, V., "Deelneming zonder fysieke gedraging én de vrijwillige terugtred", *RABG* 2021, afl. 2, 156-164. (noot bij Cass. 3 november 2020 (P.0672.N))

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BORGHS, P., "Nazisymbolen als vorm van negationisme en aanzetten tot", *NJW* 2021, afl. 437, 184-186. (noot bij Corr. Leuven 14 juli 2020)
- FLO, J., "Hof van beroep veroordeelt advocaat Rieder voor bedreiging magistraat", *Juristenkrant* 2021, afl. 425, 7. (noot bij Antwerpen 24 februari 2021, onuitgeg.)
- DE HERT, M., "Doorverwijzing van een euthanasiezaak naar assisen door de KI", *T.Gez.* 2020-21, afl. 4, 320-326. (noot bij KI Gent 22 november 2018)
- DE HERT, M., "Drie euthanasie-artsen vrijgesproken voor moord door het hof van assisen", *T.Gez.* 2020-21, afl. 4, 329-335. (noot bij Assisen Oost-Vlaanderen nr. 2020/3, 2020/4, 12 februari 2020)
- DE PAUW, W., "Over de afpersing van een 'verschuldigde' geldsom", *RABG* 2021, afl. 2, 125-126. (noot bij Cass. 8 september 2020 (P.20.0273.N))
- LECOCQ, A., BARTHOLOMEEUSEN, A., "Blanchiment de capitaux anno 2021: enjeux préventifs et répressifs", *JT* 2021, afl. 8, 141-145.
- LEROY, A., "De nouveaux outils afin de lutter contre le phénomène dit du revenge porn", *JT* 2021, afl. 6, 111-112.
- ROYER, S., KRACK, N., "Onrechtmatig beslag camera van journalist is diefstal", *Juristenkrant* 2021, afl. 424, 1-3. (noot bij Corr. Brussel 28 januari 2021, onuitgeg.)
- VASSEUR, R., "Opnieuw vrijspraak wegens 'upskirting'", *Juristenkrant* 2021, afl. 425, 3. (noot bij Corr. West-Vlaanderen (afd. Veurne) 8 januari 2021, onuitgeg.)
- VOORHOOF, D., "Vrijspraak Apache is opsteker voor journalistieke vrijheid", *Juristenkrant* 2021, afl. 424, 5 en 9. (noot bij Corr. Antwerpen 20 januari 2021, onuitgeg.)

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- ARNOU, L., “Zoeking op grond van artikel 6bis Drugswet en huiszoeking bij heterdaad zijn twee verschillende zaken”, *NC* 2021, afl. 1, 34-36. (noot bij Cass. 18 juni 2019 (P.19.0588.N))
- DAENINCK, P., “De impact van een beschikking van de onderzoeksrechter tot ET op een hangend hoger beroep inzake voorlopige hechtenis”, *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 2-8.
- DE HERT, M., “Twijfel over de schuld van een arts die euthanasie heeft uitgevoerd, en die aanleiding heeft gegeven tot diens vrijspraak, moet gemotiveerd worden”, *T.Gez.* 2020-21, afl. 4, 338-340. (noot bij Cass. 15 september 2020 (P.20.0240.N))
- DE SMET, B., “Videoconferenties voor minderjarige verdachten”, *RW* 2020-2021, afl. 22, 842.
- EVENS, L., “Niemand weet, niemand weet ... Over de verplichte ondervraging door de onderzoeksrechter in artikel 16, § 2, eerste lid WVH”, *Limburgs Rechtsleven* 2021, afl. 1, 15-24. (noot bij Cass. 10 november 2020 (P.20.1081.N))
- HOET, P., “Verslag van probatiedirectie dat strekt tot herroeping steeds vereist op ogenblik van dagvaarding tot herroeping van probatie-uitstel”, *T. Strafr.* 2021, afl. 1, 26-29. (noot bij Cass. 1 april 2020 (P.20.0136.F))
- JANSEN, S., « (Niet steeds een) uitstel bij de wissel van raadsman : een voorbereid persoon is er twee waard », *RABG* 2021, afl. 2, 143-155. (noot bij Cass. 3 november 2020 (P.0672.N))
- KUTY, F., « Chronique de jurisprudence – Le droit à un procès pénal équitable au sens de la jurisprudence strasbourgeoise en 2020 », *JLMB* 2021, afl. 7, 284-318.
- MAES, E., PANZAVOLTA, M., « Op zoek naar normatief principe voor uitsluiting van onrechtmatig verkregen bewijs in tijdperk van ‘mass data gathering’ », *Juristenkrant* 2021, afl. 424, 16.
- ROZIE, M., “Advies Openbaar Ministerie m.b.t. de beoordeling van de burgerlijke belangen”, *RABG* 2021, afl. 2, 131-132.
- TATTI, D., « Questions choisies à propos de l'enquête contre la «mouvance anarchiste» », *JLMB* 2021, afl. 11, 484-493. (noot bij Brussel 12 november 2020)
- TERSAGO, P., “De troonval van de koningin van het bewijs. Valse bekentenissen bekeken in het licht van de Beuze-rechtspraak”, *NC* 2021, afl. 1, 76-94. (noot bij Rb. Eerste aanleg Oost-Vlaanderen (afd. Dendermonde) 19 oktober 2020)
- VAN VOLSEM, F., “Hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling: appelleren is riskeren”, *RABG* 2021, afl. 2, 107-115. (noot bij KI Gent 23 april 2020)
- VANWALLEGHEM, P., “Grievensformulier hoger beroep: Cassatie verduidelijkt andermaal”, *Juristenkrant* 2021, afl. 422, 7. (noot bij Cass. 1 december 2020 (P.19.1024.N); Cass. 9 juni 2020 (P.20.0304.N))
- VEREECKE, V., “Strafrechter is niet gebonden door het provisioneel karakter van de burgerlijke vordering”, *RABG* 2021, afl. 2, 117-122. (noot bij Cass. 30 juni 2020 (P.20.0383.N))
- VERSTRAETEN, R., “De granaataanslag, het beroepsgeheim en Antigoon”, *NC* 2021, afl. 1, 62-69. (noot bij KI Antwerpen 25 juni 2020)

E. Gemengde of andere bijdragen

- GUILIAMS, S., “Een medeaansprakelijke derde kan de causale bijdrage van de fout van de primair benadeelde toerekenen aan diens naasten die ingevolge hun affectieve of familiale band schade bij weerkaatsing lijden”, *NC* 2021, afl. 1, 37-43. (noot bij Cass. 26 mei 2020 (P.20.0169.N))
- HOET, P., “Voorwaardelijke administratieve boetes, maar niet met toepassing van Probatielwet”, *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 32-34. (noot bij Cass. 14 september 2020 (C.19.0161.F))
- HOET, P., “Rechtsbijstand in strafzaken voor het Hof van Cassatie”, *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 37. (noot bij Cass. 10 november 2020 (P.20.1115.N))
- LAVRYSEN, L., “Bedelen is een mensenrecht”, *Juristenkrant* 2021, afl. 423, 1-3. (noot bij EHRM 19 januari 2021 (Lacatus t. Zwitserland))
- MOREAU, C., « Droit pénal de l’ennemi versus droit pénal du citoyen. Réflexions sur la fonction sécuritaire du système de droit criminel mise en avant par les infractions terroristes incriminées par les articles 140sexies et 140septies du Code pénal », *RDP* 2021, afl. 2, 101-136.
- PUISSANT, N., « L’infanticide et le déni de grossesse », *RDP* 2021, afl. 2, 137-153.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- BOGHAERT, L. “Vingerafdruk op e-ID doorstaat toets Grondwettelijk Hof”, *Juristenkrant* 2021, afl. 422, 1-2.
- LAMBERIGTS, S., “Hof van Justitie erkent zwijgrecht in administratief onderzoek wegens handel met voorkennis”, *Juristenkrant* 2021, afl. 424, 4. (noot bij HvJ 2 februari 2021 (C-481/19))

3.5. Varia

- BOONE, R., “Innovatieve aanpak leidt tot meer veroordelingen voor verkrachtingen in Antwerpen”, *Juristenkrant* 2021, afl. 424, 12.
- HUYSMANS, J., “Rechterlijke rechtsvinding in het Belgische straf(proces)recht: een theoretische analyse”, *NC* 2021, afl. 1, 5-30.
- LEFRANC, P., “De vereiste van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de klachten- en de beroepscommissies belast met de behandeling van klachten van gedetineerden, gezien door de bril van de rechtspraak”, *T.Strafr.* 2021, afl. 1, 9-24.

